MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

APROBAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
____
Monica BABUC, Ministru
„_18_” _decembrie_ 2018

COORDONAT
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
____
Silvia RADU, Ministru
„_06_” _12_ 2018

DECIZIA
Consiliului Național pentru Calificări
nr. 01 din 10 decembrie 2018

STANDARD DE CALIFICARE

ASISTENT MEDICAL COMUNITAR

Nivel 4 CNCRM

Domeniul de formare profesională

MEDICINĂ

2018

FIȘA DE COORDONARE

Nr. crt.	Instituția	Nume, prenume	Funcția, gradul științific/didactic	Semnătura	Data
Membri ai grupului de lucru					
1.	IP Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”	**Negrean Mariana**	Director adjunct pentru instruirea practică, grad managerial întâi, grad didactic superior		26.11.18
2.	IP Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”	**Cobîleanschi Svetlana**	Director adjunct pentru activitate educațională, didactică și metodică, grad managerial întâi, grad didactic superior		26.11.18
3.	IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	**Zarbailor Natalia**	Doctor în științe medicale, conferințiar universitar, catedra Medicină de familie		26.11.18
4.	Asociația de Nursing din Republica Moldova. IP Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	**Stempovscaia Elena**	Președinte ANM, categorie superioară în specialitate, doctor în psihopedagogie specială, conferențiar universitar		26.11.18
5.	IMSP AMT Rîșcani, mun. Chișinău, CCD, secția medicilor de familie nr.1	**Osievschi Silvia**	Asistentă medicală superioară, categorie superioară în specialitate	Osievschi	26.11.18
Parteneri sociali					
1.	SO „HOMECARE”	**Adașan Tamara**	Director, Membrul al Comisiei de specialitate Îngrijiri la domiciliu al MSPMS RM		27.11.18
2.	IMSP Asociația Medico-Teritorială sec. Botanica	**Curus Tatiana**	Asistentă medicală principală, categorie superioară în specialitate		28.11.18
3.	SRL „Medpharmconsult”	**Niculița Maia**	Asistentă medicală principală, categorie superioară în specialitate		28.11.18
4.	IMSP Asociația Medico-Teritorială sec. Ciocana	**Badicico Liuba**	Asistentă medicală principală, categorie superioară în specialitate		29.11.18
5.	IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală	**Osoianu Irina**	Asistentă medicală principală, categorie superioară în specialitate		29.11.18
6.	IMSP Institutul Mamei și Copilului	**Abdurahmanova Zinaida**	Asistentă medicală principală, categorie superioară în specialitate		30.XI.2018
Comisia de validare					
1.	IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	**Munteanu Maria**	Asistent universitar, catedra Medicină de familie, categorie superioară în specialitate		04.12.2018
2.	IMSP Centrul de Sănătate Mărăndeni, OMF Pîrlița, Fălești	**Slesari Nadejda**	Asistent medical comunitar, categorie în specialitate doi	Slesari	04.12.18
3.	IMSP CS Centrul de Sănătate, OMF Rădeni, Strășeni	**Gonța Tatiana**	Asistent medical comunitar, categorie în specialitate doi	T.Gonța	04.12.18

FORMATUL CALIFICĂRII

Descrierea	*Asistentul medical comunitar* este specialistul cu studii medicale postsecundare nonterţiare, care manifestă competenţe profesionale de îngrijiri individualizate, orientate spre comunitate în plan preventiv, reabilitativ, curativ, paliativ, repartizate după responsabilitate autonomă, delegată, interdependentă şi interdisciplinară. *Asistentul medical comunitar* oferă persoanelor, membrilor familiei şi comunităţii educaţie privind sănătatea, sesizarea, monitorizarea si gestionarea cazurilor, asistenţa medicală preventivă de bază şi vizite la domiciliu pentru comunităţi specifice. *Asistentul medical comunitar* oferă asistenţă şi sprijin persoanelor şi familiilor în vederea asigurării accesului la sistemul serviciilor sociale şi de sănătate; acordă, în subordinea medicilor, consultaţii medicale pentru diagnosticare şi tratament preventiv sau curativ; asigură consilierea – individuală şi a colectivităţilor – cu privire la igienă, regimul alimentar şi întreprinde alte măsuri medicale cu caracter preventiv. *Asistentul medical comunitar* îşi asumă responsabilitatea pentru planificarea şi gestionarea îngrijirilor medicale, activând în mod autonom sau delegat în cadrul echipei multidisciplinare cu medici şi alte persoane în aplicarea practică a măsurilor preventive, curative, reabilitative şi paliative. Competenţele profesionale ale *asistentului medical comunitar* sunt racordate la prevederile Clasificatorului Ocupaţiilor din Republica Moldova (CORM), aprobat de Ministerul Muncii, 2014 şi Profilul ocupaţional, validat de Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale, dispoziţia nr. 576d din 06.11.2018, Directiva UE şi a Consiliului European de recunoaştere a calificării profesionale (2013/55/UE din 20.11.2013), Ghidul EFN pentru implementarea Articolului 31 al Directivei 2013/55/UE, Direcţiile Strategice Europene pentru fortificarea nursing-ului şi moşitului în vederea realizării Obiectivelor Strategiei Sănătate-2020.
Scopul	Asigurarea pieţii muncii cu specialişti competinţti şi competenţi, care să deţină cunoştinţe faptice şi teoretice, abilităţi cognitive şi practice pentru a realiza o sarcină sau un ansamblu de sarcini corespunzătoare exigenţelor profesionale specifice calificării *asistent medical comunitar.* Calificarea *asistent medical comunitar* este relevantă pe piaţa muncii pentru nivelul 4 CNCRM/ 4 ISCED şi asigură specialistului dreptul de a activa în calitate de *asistent medical comunitar* atât în cadrul echipei multidisciplinare, cât şi să coordoneze activitatea altor actori, asigurând asistenţa medicală şi educaţia pentru sănătate a indivizilor, grupurilor mici şi a colectivitaţii.
Grup/grupuri-ţintă	Absolvenţi de licee, şcoli profesionale cu durata studiilor de 2-3 ani, şcoli medii de cultură generală, adulţi, şomeri etc.
Modalităţi de formare	Formarea profesională la calificarea *asistent medical* comunitar se realizează în cadrul formării profesionale iniţiale cu instruire la zi. Programul de formare profesională a *asistentului medical comunitar* este realizat pe o durată de 3 ani de studii, include, cel puţin, 5400 de ore de formare teoretică şi practică, perioada de instruire practică reprezentând cel puţin 1/2 din perioada de formare. Componenta formativă de bază a programului de formare profesională o constituie unităţile de curs, repartizate pe semestre şi ani de studii, clasificate în procesul de formare profesională după obligativitate (obligatorii, opţionale, la libera alegere) şi categorie formativă (formare a competenţelor profesionale generale, orientare socio-umanistică, fundamentale, de specialitate). Unităţile de curs obligatorii asigură pregătirea teoretică şi practică în specialitate. Unităţile de curs opţionale asigură constituirea traseului individual de formare profesională şi perspectivele de angajare în câmpul muncii. Unităţile de curs la libera alegere asigură extinderea cunoştinţelor şi dezvoltarea unor aptitudini ale elevilor în domeniul de formare profesională ales sau în alte domenii adiacente. Formarea teoretică şi practică are ca scop formarea şi dezvoltarea cunoştinţelor, abilităţilor şi competenţelor profesionale necesare. Procesul educaţional este realizat de cadrul didactic calificat în materie de *asistenţă medicală comunitară*, deţinător de grade didactice şi categorie/titlu ştiinţific în specialitate. Instruirea practică se realizează atât în instituţia de învăţământ, cât şi în instituţii medico-

	sanitare de tip staționar, asociații medico-teritoriale, centre ale medicilor de familie, centre de sănătate, oficii ale medicului de familie, centre comunitare, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, sub responsabilitatea profesorilor-metodiști în cooperare cu asistenții medicali și asistenții medicali comunitari calificați/mentori, în cadrul unei echipe multidisciplinare, în contact direct cu un individ sănătos sau bolnav și/sau cu familia, colectivitatea. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova aprobă prin ordin instituțiile medico-sanitare publice de stat, private și departamentale în calitate de baze practice pentru realizarea instruirii practice. Instruirea practică (stagiile de practică) are ca obiect formarea și dezvoltarea la *asistentul medical comunitar* a competențelor profesionale care asigură îngrijiri de sănătate generale și specifice, prevenirea bolii, reabilitarea bolnavilor, educația pentru sănătate, inclusiv îngrijirile curative, de primă urgență și de reanimare. Stagiile de practică efectuate în cadrul unităților economice se organizează și se desfășoară în baza Contractului de colaborare. Formarea profesională a *asistentului medical comunitar* este realizată în următoarele domenii: medicina omului sănătos; nutriția umană și siguranța alimentelor; promovarea sănătății și educația pentru sănătate; servicii de sănătate în școli; sănătatea reproducerii; îngrijiri medicale individualizate; medicina generală și specializările terapeutice; urgențe medicale; chirurgia generală și specializările chirurgicale; asistența perinatală cu nursing comunitar; îngrijirea copiilor și pediatrie; igiena și îngrijirea mamei și a nou-născutului; sănătate mintală și psihiatrie; geriatrie și îngrijirea persoanelor vârstnice; îngrijiri comunitare; îngrijiri la domiciliu, îngrijiri paliative, recuperarea medicală și kinetoterapie. Unitatea principală de măsură este creditul de studii. Un credit de studii se alocă pentru 30 de ore de activitate de învățare: de contact direct și activitate individuală. Creditele se alocă fiecărei unități de curs, stagiilor de practică, examenelor de absolvire și exprimă volumul de muncă sub toate aspectele ei (activități didactice, inclusiv lucrul individual). Creditele se acumulează pe parcursul semestrelor, anilor de studii și constituie 30 de credite semestrial/60 de credite anual, proporțional repartizate pe semestre și ani de studii.
Durata studiilor	3 ani
Condiții de acces	Accesul la studii se realizează în baza Certificatului de studii liceale. Vârsta minima pentru admiterea la studii 18 ani. Nivelul minim de studii – Certificat de studii liceale
Cerințe speciale	*Asisetntul medical comunitar* trebuie să fie o persoană orientată spre acțiune, onestă, conștiincioasă, comunicabilă, serioasă, tolerantă, empatică, riguroasă în realizarea sarcinilor, capabilă să efectueze timp îndelungat aceleași tipuri de sarcini, cu amabilitate și cu un bun echilibru emoțional. Aptitudini: psihomotorii, senzoriale și digitale.
Certificarea	Diplomă de studii profesionale postsecundare.
Dezvoltare profesională/ proiectarea carierei	*1. În studii.* Posibilitatea de continuare a studiilor la programe de studii superioare de licență (nivelul 6 ISCED). *2. În cariera profesională.* Angajarea în câmpul muncii conform calificării atribuite. Conform actelor normative în vigoare, după 1-5 ani de activitate profesională, specialistul poate solicita prin cerere atribuirea consecutivă a categoriei în specialitate II, I, superioară. În funcție de cunoștințe, abilități, atitudini, sârguință, perseverență poate avansa în funcție: asistent medical superior, asistent medical principal, vicedirector Nursing. Deținătorii calificării *asistent medical comunitar* pot opta pentru educație profesională continua în cadrul cursurilor de specializare, cu certificare într-o specializare îngustă: asistent medical de familie etc.
Oportunități de angajare în câmpul muncii	*Asistentul medical comunitar* se poate angaja în centrele comunitare, instituții medico-sanitare publice și private de tip ambulator (centre de sănătate publică, Agenția Națională de Sănătate Publică). Prin conexiune profesională, după specializare, poate să presteze servicii medicale în instituțiile medico-sanitare publice și private de tip ambulator (asociații medico-teritoriale, centre ale medicilor de familie, oficii ale medicului de familie), de tip staționar (spitale de nivel primar, secundar, terțiar) și în școli, grădinițe,

	internate pentru copii, instituții rezidențiale, care prestează servicii medicale curative, preventive și profilactice.
Cerințe legale speciale	− Respectarea documentelor legislative și reglementative din domeniul de activitate. − Respectarea datelor cu caracter personal. − Respectarea actelor normative de Securitate și sănătate în muncă.

Capitolul 1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. DESCRIEREA GENERALĂ A DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ

Programul de formare profesională *Asistent medical comunitar* constituie un demers complex, proiectat în corespundere cu rezultatele învățării exprimate în competențe profesionale, adaptat dinamicii necesităților sociale și educaționale, pieței muncii și Sistemului de Credite de Studii în învățământul mediu de specialitate din Republica Moldova (aprobat prin Hotărârea Colegiului ME al RM nr. 3/3 din 08.07.2014 și pus în aplicare prin OME al RM nr. 811 din 14.07.2014).

Programul de formare profesională *Asistent medical comunitar* se referă la domeniul de educație *91. Sănătate*, domeniul de formare profesională *912. Medicină, Specialitatea 91210 Medicină* și instruiește specialiști cu formare specială în *acordarea îngrijirilor individualizate, orientate spre comunitate în plan preventiv, reabilitativ, curativ, paliativ, repartizate după responsabilitate autonomă, delegată, interdependentă și interdisciplinară.*

Funcționalitatea programului de formare profesională *91210. Medicină*, calificarea *Asistent medical comunitar* este asigurată de prevederile:

a. *Codului Educației al Republicii Moldova* (Cod nr. 152, din 17.07.2014 – nivelul IV ISCED: învățământul profesional tehnic postsecundar, Titlul II, Sistemul de învățământ, Capitolul I. Structura sistemului de învățământ, articolul 12);

b. *Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14),* aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 22 din 03.03.2014 – Subgrupa majoră **32** *Tehnicieni și asimilați în domeniul sănătății*, Grupa minoră ***325*** *Alți specialiști în domeniul sănătății, asimilați,* Grupa de bază ***3253*** *Lucrători în domeniul sănătății publice*, Codul ocupației ***325301***, Titlul ocupației *Asistent medical comunitar*

c. *Nomenclatorului domeniilor de formare profesională a specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar* (aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 853 din 14.12.2015).

Programul de formare la *Specialitatea 91210 Medicină,* calificarea *Asistent medical comunitar* corespunde nivelului de calificare 4 conform CNCRM, are misiunea de a realiza un proces de formare profesională inițială axat pe formare de competențe, în corespundere cu cerințele naționale din domeniul medicinii, având ca finalitate lansarea pe piața muncii a specialiștilor competenți și competitivi, capabili să răspundă la provocările timpului, care vor manifesta profesionalism, calități etico-morale și perseverență în asigurarea serviciilor de asistență medicală.

Absolventul programului de formare profesională *Asistent medical comunitar* va deține competențe profesionale în planificarea și gestionarea îngrijirilor medicale comunitare, activând în mod autonom sau delegat în cadrul echipei multidisciplinare cu medici și alte persoane în aplicarea practică a măsurilor preventive, curative, reabilitative și paliative.

1.2. Caracteristicile-cheie ale domeniului de formare profesională

Caracteristicile-cheie ale domeniului	
Nivelul de calificare	Profesional tehnic postsecundar nivelul 4 CNCRM/4 ISCED
Tipul programului de studii	Învățământ profesional tehnic postsecundar
Forma de organizare	Cu frecvență la zi.
Volumul studiilor	180 de credite (SNCS)/ 5400 de ore
Stagii de practică	Stagiile de practică sunt o componentă obligatorie a programului de formare profesională, care se organizează și desfășoară conform prevederilor regulamentare în vigoare și Curricula stagiilor de practică. Tipurile, perioada, durata și locul desfășurării stagiilor de practică sunt stabilite în Planul de învățământ, în corespundere cu rezultatele învățării, competențele profesionale formate, forma de organizare. Programul de studii calificarea *asistent medical comunitar* include următoarele stagii de practică: 1. Practica de inițiere în nursing 2. Stagiul practic de specialitate nr. I – Îngrijiri individualizate ale bolnavilor în staționar 3. Stagiul practic de specialitate nr. II – Serviciile de sănătate în școli 4. Stagiul practic de specialitate nr. III – Îngrijiri specializate ale bolnavilor în staționar 5. Practica ce precede proba de absolvire. Stagiile de practică se realizează în instituții medicale de tip staționar și/sau ambulator de stat, departamentale sau private, cu care sunt încheiate contracte de colaborare, care întrunesc cerințele de organizare și realizare a stagiilor de practică, stipulate în curricula.
Modalități de examinare și evaluare	Procesul de evaluare la programul de formare profesională *asistent medical comunitar* se realizează conform Regulamentului-cadru privind organizarea evaluării rezultatelor în învățământul profesional tehnic, aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Procesul de evaluare asigură legătura dintre obiectivele curriculare și rezultatele învățării. Evaluarea competențelor obținute de elevi și a finalităților de studii se realizează prin: – *evaluare inițială,* care se realizează la început de lecție, capitol, curs; – *evaluare curentă* pe tot parcursul studiilor în cadrul lecțiilor teoretice, practice, studiului individual; – *evaluare sumativă* la final de semestru prin examene (probe scrise/practice/orale/ la calculator sau combinate) sau teze semestriale; – *evaluare finală,* la finalizarea programului de formare profesională inițială, examen complex: testare, probă practică și probă teoretică: studiu de caz/situație problematizată/ caz clinic. Formele și criteriile de evaluare sunt stipulate în Planul de învățământ, curriculum la unitatea de curs și Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea procesului educațional în baza SCTS. Procesul de evaluare a rezultatelor învățării se face cu note întregi de la „1" la „10" și, după caz, cu calificativele „excelent", „foarte bine", „bine", „satisfăcător", „nesatisfăcător", „admis", „respins" sau prin descriptori. Procesul de evaluare prevede tipurile și modalitățile de evaluare a finalităților de studii, exprimate în competențe-cheie și profesionale. Determinarea modalității de evaluare curentă se efectuează în conformitate cu particularitățile unității de curs, volumul și durata studierii acesteia. Instrumentele de evaluare curentă pot fi: chestionări orale, lucrări scrise, referate și proiecte, interviuri, portofolii, probă sportivă, evaluare asistată de calculator etc. Se recomandă diversificarea formelor de evaluare curentă pe parcursul semestrului/anului de studii. Evaluările finale la unitățile de curs se vor realiza prin examene sau teze cu

	note. Acordarea creditelor de studii se efectuează concomitent cu obținerea notei finale promovabile la unitatea de curs și se înregistrează în borderoul de examinare, carnetul de note, fișa personală a elevului. Creditele de studii se acordă cel puțin pentru nota de promovare 5,00. Evaluarea stagiului de practică se realizează atât în perioada de desfășurare, cât și la finalizarea acestei activități. Elevul, la finalizarea stagiului de practică, prezintă conducătorului de practică din cadrul instituției de învățământ/comisiei de evaluare Agenda formării profesionale, Portofoliul stagiului de practică și susține Raportul stagiului de practică. Modalitatea de evaluare a stagiului de practică și de susținere a Raportului este prevăzută în Regulamentul-cadru privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în ÎPT postsecundar și postsecundar nonterțiar, elaborat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, și în curriculum-ul stagiului de practică.
Modalitatea de evaluare finală	Evaluarea finală – *Examenul de calificare,* se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de calificare, aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și Planului de învățământ în vigoare la Specialitatea Medicină, calificarea Asistent medical, aprobat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Regulamentul de organizare și desfășurare a examenului de calificare prevede formele și modalitățile de evaluare a rezultatelor învățării, exprimate în competențe profesionale generale și competențe profesionale specifice. Evaluarea finală are caracter complex, multidimensional.
Titlu/calificarea acordată	Asistent medical comunitar
Organ responsabil de adoptarea deciziei pri-vind autorizarea de funcționare provizorie/ acreditarea programelor de formare profesională	Guvernul Republicii Moldova. Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

1.3. ECHIVALAREA CU CALIFICĂRI DIN ALTE STATE

La elaborarea calificării *Asistent medical comunitar* au fost luate în considerare cerințele și recomandările documentelor internaționale::

- *Directivei UE de recunoaștere a calificării profesionale* (2013/55/ din 20.11.2013);

- *Ghidului EFN pentru implementarea articolului 31 al Directivei 2013/55/UE privind recunoașterea calificărilor profesionale;*

- *Standardului ocupațional ASISTENT MEDICAL GENERALIST.* Sectorul: SĂNĂTATE, IGIENĂ, SERVICII SOCIALE. Cod: SAN. Denumire document electronic: SO SAN 17. Versiunea: Data elaborării: 23.07.2008. Date de revizuire preconizată: (1 an de la data validării), România;

- *Nursing and Midwifery Services. Strategic Directions* 211-2015. WHO/HRH/HPN/10.1. Geneva, WHO;

- *Health 2020 policy framework and strategy.* EUR/RC62/8. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe. Regional Commitete for Europe. Sixty-secong session. Malta, 10-13 september, 2012;

- *Cadrului de calificare european – o coordonare a proceselor de la Bologna, Kopenhaga și Lisabona: Studiu de lungă durată.* Sursa: KOH (2001) 678 endg. din 21.11.2001;

- *Framework for Action on Interprofesional Education and Collaborative Practice.* Geneva, WHO, 2010;

- *Munich Declaration. Nurses and midwives: A Force for Health,* 2000, Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2000.

Programul de formare profesională *asistent medical comunitar* reflectă prevederile documentelor europene cu privire la formarea *asistenților medicali comunitari* și asigură încadrarea lor profesională în instituții medico-sanitare publice și private de asistență medicală primară. Prin conexiune profesională, în caz de necesitate, *asistentul medical comunitar* poate să presteze servicii medicale în cadrul practicilor medicilor de familie, serviciilor de îngrijiri la domiciliu, serviciilor de îngrijiri paliative, în centrele de sănătate publică, în școli, grădinițe, internate pentru copii, instituții rezidențiale, care prestează servicii medicale curative, preventive și profilactice.

Impactul standardizării competențelor în domeniul asistenței medicale comunitare:

– asigurarea unei structuri bine determinate a sistemului de formare profesională inițială;

– satisfacerea necesității existente în specialiști calificați a sectorului de sănătate, prin modernizarea programelor de formare profesională;

– imbunătățirea calității asistenței medicale comunitare acordate pacienților în limitele competențelor profesionale;

– sporirea competitivității și atractivității calificării, promovării imaginii pozitive și a dezvoltării profesiei în contextul social.

Capitolul 2. CALIFICĂRI ȘI OCUPAȚII

2.1. DESCRIEREA SUCCINTĂ A CALIFICĂRII

Asistentul medical comunitar este specialistul care manifestă competențe profesionale de îngrijiri individualizate, orientate spre comunitate în plan preventiv, reabilitativ, curativ, paliativ, repartizate după responsabilitate autonomă, delegată, interdependentă și interdisciplinară.

Asistentul medical comunitar oferă persoanelor, membrilor familiei și comunității educație privind sănătatea, sesizarea, monitorizarea și gestionarea cazurilor de asistență medicală preventivă de bază și vizite la domiciliu pentru comunități specifice. Aceștia oferă asistență și sprijin persoanelor și familiilor în vederea asigurării accesului la sistemul serviciilor sociale și de sănătate, acordă, în subordinea medicilor, consultații medicale pentru diagnosticare și tratament preventiv sau curativ; asigură consilierea individuală și a colectivităților cu privire la igienă, regimul alimentar și întreprind alte măsuri medicale cu caracter preventiv.

Asistentul medical comunitar își asumă responsabilitatea pentru planificarea și gestionarea îngrijirilor medicale, activând în mod autonom sau delegat în cadrul echipei multidisciplinare cu medicii și alte persoane în aplicarea practică a măsurilor preventive, curative, reabilitative și paliative.

Competențele profesionale ale *asistentului medical comunitar* sunt racordate la *Directiva UE și a Consiliului European de recunoaștere a calificării profesionale* (2013/55/UE din 20.11.2013), *Ghidul EFN* pentru implementarea Articolului 31 al Directivei 2013/55/UE, *Direcțiile Strategice Europene pentru fortificarea nursing-ului și moșitului în vederea realizării Obiectivelor Strategiei Sănătate-2020.*

Calificarea *asistentul medical comunitar* este relevantă pe piața muncii pentru nivelul 4 ISCED și vine în concordanță cu *Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14).* Baza legislativă asigură specialistului dreptul de a activa în calitate de *asistent medical comunitar* în cadrul echipei *multidisciplinare*, asigurând asistența medicală și educația pentru sănătate a indivizilor, grupurilor mici și a colectivității.

Asistentul medical comunitar contribuie la păstrarea /îmbunătățirea stării de sănătate generală a individului, familiei şi a comunităţii prin acordarea îngrijirilor care vizează promovarea sănătăţii, prevenirea îmbolnăvirilor și îngrijirea bolnavilor la domiciliu.

Asistentul medical comunitar are un rol important în sistemul de sănătate, prestează servicii de îngrijiri medicale și sociale pentru economia națională și asigură:

- aplicarea principiilor de îngrijiri individualizate, orientate spre comunitate în baza criteriilor ce ţin de cadrul juridic, economic şi ecologic;
- autoinstruirea și educația profesională continuă, promovarea imaginii pozitive a profesiei de *asistent medical comunitar* în contextul social;
- colaborarea în mod eficient și comunicarea profesională cu reprezentanţii altor profesii din domeniul sănătăţii şi asistenţei sociale;
- planificarea, organizarea și realizarea îngrijirilor medicale orientate spre individ, familie şi comunitate în baza competenţelor dobândite cu asigurarea calităţii îngrijirilor, consilierea și spijinul individului și a membrilor familiei la nivel de comunitate;
- identificarea situațiilor de îngrijire, comunicarea cu actorii interesați pentru stabilirea responsabilităților și volumului de asistență medicală necesară în condiții de comunitate;
- participarea în stabilirea diagnosticului de nursing și realizarea îngrijirilor medicale și sociale de promovare, prevenire, curative, de recuperare sau de sprijin al indivizilor, familiilor şi grupurilor;
- selectarea, implementarea și evaluarea necesității de îngrijiri comunitare, promovarea sănătăţii şi educaţia pentru sănătate;
- inițierea în mod independent a măsurilor imediate pentru menținerea în viață cu aplicarea măsurilor necesare conform Protocoalelor Clinice Naționale.

Asistentul medical comunitar, activând autonom, independent și interdependent, este capabil să:

- reprezinte la diferite niveluri, unde se iau deciziile privind sănătatea, persoanele îngrijite, nevoile acestora și să intervină pentru a fi recunoscute și respectate drepturile lor;
- colaboreze eficient în calitate de membru în cadrul *echipei multidisciplinare*, inclusiv cu organe guvernamentale și organisme nonguvernamentale, organisme naționale și internaționale în aspectul favorizării sănătății celor îngrijiți;
- implice indivizii, familiile şi comunităţile în îngrijirea proprie, să formeze şi să dezvolte la aceştia responsabilitatea individuală privind sănătatea;
- asigure calitatea îngrijirilor acordate prin respectarea standardelor naționale și internaționale vizând educația medicală, practica clinică și calitatea vieţii indivizilor, familiilor și comunităţilor.

2.2. LISTA OCUPAȚIILOR TIPICE

Nivelul calificării	**Programul de formare profesională (specialitatea, conform Nomenclatorului)**	**Ocupații tipice conform CORM**
4 CNCRM	Specialitatea Medicină Calificările: Asistent medical comunitar Asistent medical igienist-epidemiolog Asistent medical	325301 Asistent medical comunitar 322105 Asistent medical epidemiolog 322106 Asistent medical igienist 322101 Asistent medical

Capitolul 3. DESCRIEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII

3.1. DESCRIEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN TERMENI DE COMPETENȚE TRANSVERSALE ȘI COMPETENȚE PROFESIONALE GENERALE

Rezultatele învățării sunt descrise în termeni de competențe transversale și profesionale, ce corespund descriptorilor de nivel din Cadrul Național al Calificărilor din Republica Moldova (CNCRM), Cadrul European al Calificărilor (EQF).

Competențe transversale – CT		
Nr. crt.	**Descriptori generali ai competențelor**	**Descriptori de nivel ai competențelor**
CT1	**Autonomie și responsa-bilitate**	1.1. Autocunoașterea și autorealizarea în plan profesional și personal. 1.2. Asumarea responsabilității pentru dezvoltarea eficientă și efectivă a sistemului de promovare a sănătății. 1.3. Gestionarea corectă și în termenele stabilite a documentelor medicale cu utilizarea TIC, cu referire la activitatea asistentului medical comunitar.
CT2	**Interacțiune socială**	2.1. Colaborarea cu actorii echipei multidisciplinare și reprezentanții serviciilor sociale în realizarea atribuțiilor de serviciu. 2.2. Facilitarea activităților tuturor actorilor implicați în prestarea serviciilor comunitare pentru prevenirea îmbolnăvirilor și menținerea sănătății individului și a colectivității. 2.3. Comunicarea empatică, asertivă și eficientă cu pacienții/membrii familiei/aparținătorii în promovarea sănătății. 2.4. Utilizarea unei limbi moderne la nivel de comunicare profesională.
CT3	**Dezvoltarea personală și profesională**	3.1.Asumarea responsabilității pentru dezvoltare profesională, la toate nivelurile/etapele de creștere și dezvoltare profesională. 3.2.Amplificarea eforturilor în actualizarea cunoștințelor profesionale, în dezvoltarea abilităților sau dobândirea competențelor pentru domeniile complementare profesiei. 3.3. Adaptarea la noile reforme din domeniul ocrotirii sănătății. 3.4.Implicarea continuă în ridicarea standardelor de educație profesională și aliniere la standardele internaționale.

Competențe profesionale generale definite pentru calificarea: *Asistent medical comunitar*		
Nr. crt.	**Descriptori generali ai competențelor**	**Descriptori de nivel ai competențelor**
		Nivelul 4 CNC RM
CPG 1	**Aplicarea principiilor de îngrijire în baza criteriilor ce țin de cadrul juridic, economic și ecologic.**	1.1.Participarea la dezvoltarea și aplicarea conceptelor de management al calității. 1.2.Aplicarea cadrului legal și normativ din domeniul ocrotirii sănătății în activitatea asistentului medical comunitar. 1.3.Asumarea responsabilității pentru aplicarea îngrijirilor medicale comunitare conform legislației în vigoare. 1.4.Crearea condițiilor și asigurarea regimului igienic, antiepidemic și de securitate a muncii în activitatea prestată.
CPG 2	**Autoinstruirea și educația profesională**	2.1.Poziționarea *asistentului medical comunitar* în contextul profesiilor din domeniul sănătății.

	continuă, promovarea imaginii pozitive și a dezvoltării profesiei de *asistent medical comunitar* în context social	2.2.Respectarea principiilor de bază ale eticii și deontologiei medicale în cadrul activității profesionale a *asistentului medical comunitar.* 2.3.Promovarea autonomiei în acordarea îngrijirilor medicale și sociale. 2.4.Identificarea și promovarea necesităților de autoinstruire și de învățare pe parcursul întregii vieți, cu aplicarea elementelor de cercetare în nursing.
CPG 3	**Colaborarea în mod eficient și comunicarea profesională cu reprezentanții altor profesii din domeniul sănătății și asistenței sociale.**	3.1.Stabilirea și realizarea necesităților de îngrijire comunitară în echipa intra/extradisciplinară cu elaborarea conceptului de îngrijiri medicale și sociale. 3.2.Delimitarea responsabilităților individuale cu implicarea altor experți în scopul realizării eficiente a procesului de îngrijire medicală și socială. 3.3.Comunicarea eficientă în limba oficială a statului în diverse situații socio-profesionale în echipa multidisciplinară. 3.4.Promovarea sănătății individului, familiei și a comunității.

3.2. DESCRIEREA EXTINSĂ A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN TERMENI DE CUNOȘTINȚE, APTITUDINI, NIVEL MINIM DE RECUNOAȘTERE/EVALUARE

Competențe profesionale specifice	**Rezultatele învățării**		**Nivel minim de recunoaștere/ evaluare**	**Module/discipline formatoare de competențe**
	Cunoștințe	**Aptitudini**		
GPS1. Identificarea situațiilor de îngrijiri medicale/ sociale și stabilirea în mod independent a asistenței medicale/ sociale necesare în baza cunoștințelor teoretice și clinice științific argumentate.	**Cunoașterea:** - Structurii și funcțiilor organelor și sistemelor de organe. - Abordarea holis-tică a pacientului/ familiei și a comunității reieșind din nevoile funda-mentale. - Metodologiei vizi-tei la domiciliu. - Tehnicilor de lucru cu diferite grupuri (sociale, religioase, etnice, culturale). - Nevoilor fundamentale ale ființei umane. - Procesului de nursing. - Problemelor de sănătate și prioriti-zarea lor. - Componentelor diagnosticului de nursing, obiectivelor și intervențiilor asistentului medical comunitar. - Etapelor procesu-lui de îngrijiri de sănătate comunitare. - Semnelor și sindroamelor princi-	**Capacitatea de a:** - Aplica cadrul legal și normativ din domeniul muncii și ocrotirii sănătății în activitatea autonomă și delegată desfășurată de asistentul medical comunitar. - Gestiona și completa actele și documetele medicale. - Identifica situ-ațiile de îngrijire medicală și socială (grupuri/familii vulnerabile sau cu risc crescut de îmbolnăvire) cu recunoașterea și reacționarea adecvată axată pe cunoștințe ce stau la baza formării profesionale. - Identifica principiile generale ale hidratării și alimentației pacien-tului. - Stabili necesitățile de îngrijire, luând in considerare cauzele îmbolnăvirii, accidentării, a dizabilităților, în dependență de	Recunoaște și aplică măsurile de îngrijiri medicale conform procesului de nursing și îngrijirilor sociale conform cadrului legal și normativ în vigoare.	- Filosofie - Comunicare și psihologie medicală - Utilizarea calculatorului și tehnologia comunicațiilor în specialitate - Pedagogie - Limba română cu terminologie medicală - Istoria medicinei - Anatomia și fiziologia omului I, II - Igienă generală - Igiena copiilor și tineretului - Bazele științei nursing - Îngrijiri medicale individualizate - Medicină socială și management - Promovarea sănă-tății - Nutriția umană și siguranța alimentelor - Medicina omului sănătos - Parazitologie clinică - Semiologia bolilor interne și pneumologie cu nursing comunitar - Cardiologie, gastroenterologie și nefrologie cu nursing specific

	pale în afecțiunile /patologiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, ginecologice, contagioase, neuropsihice, dermatovenerologice. - Principiilor consilierii pacientului /familiei și comu-nității privind profilaxia patolo-giilor somatice, chirurgicale, pediatrice, obstetricale, ginecologice, contagioase, neuro-psihice, derma-tovenerologice. - Conduitei pacientului/familiei și a comunității conform Ghidurilor și Protocoalelor Clinice Naționale.	perioadele de vârstă și situații concrete. - Identifica, conform ghidurilor și practicilor bazate pe dovezi în vigoare, resursele privind auto-îngrijirea. - Motiva/școlariza persoana/ aparținătorul vizând necesitatea de îngrijire sub aspect individual, familial, situațional și social. - Organiza și aplica individualizat îngrijirile medicale indiferent de statutul social, religie, etnie, cultură și alte aspecte specifice, bazate pe principiile eticii și deontologiei medicale. - Monitoriza și evalua aplicarea normelor de igienă a mediului.		• Hematologie, reumatologie și endocrinologie cu nursing comunitar • Asistența medicală primară cu nursing comunitar • Boli infecțioase cu nursing comunitar • Chirurgie generală cu nursing specific • Patologie chirurgicală cu nursing comunitar • Oftalmologie cu nursing comunitar • Otorinolaringologie cu nursing comunitar • Puericultura cu nursing specific • Pediatrie generală cu nursing comunitar • Maladii infecțioase la copii cu nursing comunitar • Asistența perinatală cu nursing comunitar • Sarcina patologică și urgențe obstetricale cu nursing comunitar • Dermatovenerologie cu nursing comunitar • Neurologie cu nursing comunitar • Sănătatea mediului
GPS2. Planificarea, organizarea și punerea în aplicare a îngrijirilor orientate spre pacient în plan curativ, reabilitativ și preventive în baza cunoștințelor și compe-tențelor dobândite cu asigurarea calității îngrijirilor, consilierea și spijinul pacientului/ membrilor familiei și a comunității.	**Cunoașterea:** – Semnelor și sindroamelor principale în afecțiunile /patologiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, ginecologice, contagioase, neuropsihice, dermatovenerologice. - Problemelor de sănătate și prio-ritizarea lor. - Diagnosticului de nursing, obiectivelor și intervențiilor asistentului medical comunitar. - Consilierii privind profilaxia afecțiunilor/patologiilor somatice, chirur-gicale, pediatrice, obstetricale, gineco-logice, contagioase, neuropsihice, dermatovenerologice. - Conduitei pacien-tului	**Capacitatea de a:** - Evalua pacientul cu diferite patologii, asigura la necesitate transportarea acestuia și informa medicul despre starea pacien-tului conform regulamentului în vigoare. - Asigura securitatea și integritatea pacientului. - Stabili prioritățile, elabora și implementa planul activităților de îngrijire a pacien-tului/ familiei și comunității, conform rolului autonom și delegat. - Aplica principiile generale ale hidratării și alimentației pacientului. - Aplica autonom îngrijirile medicale și sociale. - Aplica individualizat îngrijirile,	Evaluează problemele de sănătate, stabilește diagnosticul de nursing și aplică măsuri de îngrijiri comunitare conform algoritmilor/standardelor deprinderilor prac-tice.	• Sociologie și legislație în sănătate • Utilizarea calculatorului și tehnologia comunicațiilor • Limba română cu terminologie medicală • Limba străină cu terminologie medicală • Comunicare și psihologie medicală • Bacteriologie, virusologie și parazitologie medical • Igienă generală • Igiena copiilor și tineretului • Anatomia și fiziologia omului II • Genetica medicală • Istoria medicinei • Bazele științei nursing • Îngrijiri medicale individualizate • Medicina omului sănătos • Promovarea sănă-tății • Sănătatea mediului

	conform Ghidului pacientului şi Protocoalelor Clinice Naţionale.	indiferent de statutul social, religie, etnie, cultură şi alte aspecte specifice, bazate pe principiile eticii şi deontologiei medicale. - Identifica problemele şi stabili măsurile de intervenţie pentru menţinerea sănătăţii, reabilitare şi acordare a asistenţei medicale necesare. - Răspunde de îngrijirea pacienţilor la domiciliu şi a supraveghea asigurarea de către membrii familiei a condiţiilor pentru satisfacerea nevoilor fiziologice. - Respecta principiile generale ale hidratării şi alimentaţiei pacientului. - Respecta normele de supraveghere, prevenire şi control al infecţiilor nosocomiale conform documentelor normative. - Consilia, susţine şi instrui membrii familiei şi comunitatea în scopul implicării acestora în acordarea îngrijirilor medicale şi sociale necesare. - Promova modul sănătos de viaţă în prevenirea îmbolnăvirilor şi menţinerea sănătăţii.		• Igienă generală • Igiena copiilor şi tineretului • Nutriţia umană şi siguranţa alimentelor • Semiologia bolilor interne şi pneumologie cu nursing comunitar • Cardiologie, gastroenterologie şi nefrologie cu nursing specific • Hematologie, reumatologie şi endocrinologie cu nursing comunitar • Geriatrie cu nursing specific • Îngrijiri paliative • Boli metabolice cu nursing comunitar • Asistenţa medicală primară cu nursing comunitar • Boli infecţioase cu nursing comunitar • Chirurgie generală cu nursing specific • Patologie chirurgicală cu nursing comunitar • Oftalmologie cu nursing comunitar • Otorinolaringologie cu nursing comunitar • Puericultura cu nursing specific • Pediatrie generală cu nursing comunitar • Maladii infecţioase la copii cu nursing comunitar • Asistenţa perinatală cu nursing comunitar • Sarcina patologică şi urgenţe obstetricale cu nursing comunitar • Sănătatea reproducerii • Servicii de sănătate în şcoli • Dermatovenerologie cu nursing comunitar • Neurologie cu nursing comunitar • Sănătate mintală şi narcologie cu nursing comunitar • Urgenţe medicale • Siguranţa pacienţilor
GPS3. Facilitarea intervenţiilor de diagnosticare	**Cunoaşterea:** - Semnelor şi sindroamelor principale în afecţiunile	**Capacitatea de a:** – Participa la procesul de diagnosticare medicală şi	Consiliază pacientul vizând recoltarea, ambalarea, documentarea,	• Limba română cu terminologie medicală • Limba latină cu terminologie medicală

medicală și aplicarea activităților terapeutice în condiții de asistență medicală comunitară.	/patologiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, ginecologice, contagioase, neuropsihice, dermatovenerologice. - Problemelor de sănătate și priori-tizarea lor. - Componentelor diagnosticului de nursing, obiectivelor și intervențiilor asistentului medical comunitar. - Componentelor examenului subie-ctiv, obiectiv, para-clinic: de laborator, instrumental și funcțional.	realizare a măsurilor curative în echipa multidisciplinară. – Gestiona medicamentele, materialele consumabile și deșeurile. - Asigura securitatea și integritatea pacientului în cadrul măsurilor de diag-nostic și tratament. – Participa la pregătirea pacientului pentru examinare paraclinică de laborator, instrumentală și funcțională. – Aplica meto-dele moderne de recoltare, documen-tare și transportare a produselor biologice și patologice pentru investigații de laborator (micro-biologice, bacterio-logice, parazitologice, genetice, clinice, biochimice). – Identifica problemele de sănătate și a aplica măsurile de îngrijiri/tratament al bolnavului cu diverse patologii ale siste-melor și organelor. – Aplica managementul cazului de accident prin expunere la sânge (expunere cutanată, percutană, a mucoaselor), pentru toate tipurile de administrare a medicamentelor, efectuarea de pansamente, efectuarea cateterismului uretro-vezical, spălăturilor, clismelor, oxigenoterapiei, resuscitării cardio-respiratorii. – Aplica inter-venţiile autonome, delegate și planificate în baza standardelor profesionale cu susţinerea psihologică şi informarea adecvată a pacienţilor și membrilor familiei lor. – Educa pacientul și	transportarea, reor-ganizarea locului conform algoritmilor/standardelor deprinderilor prac-tice. Realizează intendependent măsurile de îngrijire/ tratament conform indicațiilor medicale.	• Comunicare și psihologie medicală • Utilizarea calculatorului și tehnologia comunicațiilor în specialitate • Anatomia și fiziologia omului I, II • Parazitologie clinică • Bacteriologie, virusologie și parazitologie medicală • Igiena generală • Genetica medicală • Farmacologie generală • Epidemiologie • Promovarea sănă-tății • Medicina omului sănătos • Bazele științei nursing • Îngrijiri medicale individualizate • Semiologia bolilor interne și pneumologie cu nursing comunitar • Cardiologie, gastroenterologie și nefrologie cu nursing specific • Hematologie, reumatologie și endocrinologie cu nursing comunitar • Geriatrie cu nursing specific • Îngrijiri paliative • Boli metabolice cu nursing comunitar • Asistența medicală primară cu nursing comunitar • Boli infecțioase cu nursing comunitar • Chirurgie generală cu nursing specific • Patologie chirurgicală cu nursing comunitar • Oftalmologie cu nursing comunitar • Otorinolaringologie cu nursing comunitar • Puericultura cu nursing specific • Pediatrie generală cu nursing comunitar • Maladii infecțioase la copii cu nursing comunitar • Asistența perinatală cu nursing comunitar • Sarcina patologică și urgențe obstetricale cu

		membrii familiei privind administrarea tratamentelor la domiciliu în funcție de nivelul de cunoștințe și pregătire a pacientului /familiei.		nursing comunitar • Sănătatea reproducerii • Dermatovenerologie cu nursing comunitar • Neurologie cu nursing comunitar • Sănătate mintală și narcologie cu nursing comunitar • Urgențe medicale • Bazele reabilitării medicale • Siguranța pacienților
GPS4. Selectarea, implementarea și evaluarea îngrijirilor medicale în condiții de asistență medicală comunitară.	**Cunoașterea:** – Componentelor planului de îngrijire. – Principiilor gene-rale ale alimentației și hidratației pacien-tului în condiții de asistență medicală comunitară. - Problemelor de sănătate și obiec-tivelor de îngrijire în patologiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, ginecologice, contagioase, neuropsihice, oftalmologice, ORL. – Intervențiilor autonome și dele-gate ale asistentului medical comunitar în diverse stări patologice acute și cronice, în complicațiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, gineco-logice, contagioase, neuropsihice, oftalmologice, ORL. – Procedeelor de evaluare și monitorizare a stării pacientului. – Metodologiei naționale vizând raportarea activității lunare. – Măsurilor de îmbunătățire a calității serviciilor de îngrijiri medicale acordate.	**Capacitatea de a:** – Identifica potențialii beneficiari de asistență medicală comunitară. – Recunoaște și aplica intervențiile de îngrijire în diverse stări patologice acute și cronice, complicații posibile, dizabilități și limitări fizice sau psihice temporare. - Implementa și evalua principiile generale ale hidratării și alimentației pacientului. - Asigura securitatea și integritatea pacientului în cadrul demersului de nur-sing. – Planifica, selecta și aplica măsurile de îngrijire la nivel de domiciliu/ comunitate. – Aplica interven-țiile conform obiec-tivelor stabilite, tipu-lui de intervenție și duratei necesare de îngrijire. – Comunica eficient cu susținerea psihologică și informarea adecvată a pacien-tului (în dependență de vârstă, caz, diagnostic, situație clinică), familiei și comunității. - Promova modul sănătos de viață în prevenirea îmbolnăvirilor și menținerea sănătății. – Evalua rezultatele îngrijiriilor și a ajusta continuu îngrijirile la necesitățile pacien-	Elaborează și aplică planul de îngrijiri comunitare cu evaluarea finalităților îngrijirilor.	• Utilizarea calculatorului și tehnologiei comunicațiilor în specialitate • Comunicare și psihologie medicală • Limba română cu terminologie medicală • Anatomia și fiziologia omului I, II • Bacteriologie, virusologie și parazitologie medicală • Farmacologie generală • Igienă generală • Igiena copiilor și tineretului • Epidemiologie • Promovarea sănă-tății • Medicina omului sănătos • Bazele științei nursing • Anatomia și fiziologia omului I, II • Îngrijiri medicale individualizate • Nutriția umană și siguranța alimentelor • Semiologia bolilor interne și pneumologie cu nursing comunitar • Cardiologie, gastroenterologie și nefrologie cu nursing specific • Hematologie, reumatologie și endocrinologie cu nursing comunitar • Boli metabolice cu nursing comunitar • Geriatrie cu nursing specific • Îngrijiri paliative • Asistența medicală primară cu nursing comunitar • Boli infecțioase cu

		ţilor/familiei şi comunităţii. – Analiza calitatea asistenţei medicale acordate în vederea îmbunătăţirii performanţelor pro-fesionale. – Îngriji pacienţii paliativi şi în stadiul terminal.		nursing comunitar • Chirurgie generală cu nursing specific • Patologie chirurgicală cu nursing comunitar • Oftalmologie cu nursing comunitar • Otorinolaringologie cu nursing comunitar • Puericultura cu nursing specific • Pediatrie generală cu nursing comunitar • Maladii infecţioase la copii cu nursing comunitar • Asistenţa perinatală cu nursing comunitar • Sarcina patologică şi urgenţe obstetricale cu nursing comunitar • Urgenţe medicale • Sănătatea reproducerii • Violenţa în familie • Servicii de sănătate în şcoli • Dermatovenerologie cu nursing comunitar • Neurologie cu nursing comunitar • Sănătate mintală şi narcologie cu nursing comunitar • Bazele reabilitării medicale • Managementul proiectelor de sănătate • Urgenţe în sănătate publică • Siguranţa pacienţilor
GPS5. Iniţierea în mod independent a măsurilor imediate pentru menţinerea în viaţă şi aplicarea măsurilor în situaţii de criză sau catastrofă conform Protocoalelor Clinice Naţionale.	**Cunoaşterea:** - Semnelor, sindroamelor acute şi complicaţiilor posibile în patologiile soma-tice, chirurgicale, pediatrice, obste-tricale, ginecologice, contagioase, neuropsihice, oftalmologice, ORL. - Algoritmului asistenţei medicale de urgenţă în urgenţele somatice, chirur-gicale, pediatrice, obstetricale, gine-cologice, contagioase, neuro-psihice, oftalmo-logice, ORL. - Manevrelor de resuscitare cardio-respiratorie în diverse	**Capacitatea de a:** - Identifica nevoia de prim ajutor, asista pacienţii din diferite grupe de vârstă în cazul complicaţiilor vitale sau situaţiilor de ameninţare cauzate de îmbolnăviri, acciden-tări, dizabilităţi. - Asigura securitatea şi integritatea pacientului în cadrul acordării asistenţei medicale de urgenţă. - Aplica tehnicile de evaluare a para-metrilor vitali. – Realiza asistenţa de urgenţă adecvată situaţiilor medicale şi sociale.	Evaluează şi menţine indicii vitali cu aplicarea măsurilor de asistenţă medicală de urgenţă la etapa prespitalicească.	• Sociologie şi legislaţie în sănătate • Comunicare şi psihologie medicală • Utilizarea calculatorului şi tehnologia comunicaţiilor în specialitate • Bacteriologie, virusologie şi parazitologie medicală • Farmacologie generală • Anatomia şi fiziologia omului II • Bazele ştiinţei nursing • Îngrijiri medicale individualizate • Igienă generală • Urgenţe medicale • Semiologia bolilor

	stări medi-co-chirurgicale. - Managementului cazului în calamități naturale, biologice și sociale.	- Transporta pacientul și a informa medicul despre starea pacientului conform regulamentului în vigoare. – Stabili intervențiile și a aplica tehnicile medicale în situații de calamități naturale și sociale.		interne și pneumologie cu nursing comunitar • Cardiologie, gastroenterologie și nefrologie cu nursing specific • Hematologie, reumatologie și endocrinologie cu nursing comunitar • Boli metabolice cu nursing comunitar • Geriatrie cu nursing specific • Îngrijiri paliative • Boli infecțioase cu nursing comunitar • Chirurgie generală cu nursing specific • Patologie chirurgicală cu nursing comunitar • Oftalmologie cu nursing comunitar • Otorinolaringologie cu nursing comunitar • Puericultura cu nursing specific • Pediatrie generală cu nursing comunitar • Maladii infecțioase la copii cu nursing comunitar • Asistența perinatală cu nursing comunitar • Sarcina patologică și urgențe obstetricale cu nursing comunitar • Sănătatea reproducerii • Servicii de sănătate în școli • Neurologie cu nursing comunitar • Sănătate mintală și narcologie cu nursing comunitar • Urgențe în sănătate publică • Asistența medicală primară cu nursing comunitar • Medicina calamităților și protecția civilă • Violența în familie • Siguranța pacienților

Notă: Aceste activități se efectuează în funcție de domeniul de activitate și necesitățile comunității unde își desfășoară activitatea asistentul medical comunitar.

3.3. CORELAȚIA REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII – CURRICULUM

	Module/ Discipline (cu specificarea codurilor)	Credite	Competențe profesionale generale și specifice							
			PG	PG	PG	PS	PS	PS	PS	PS

Componenta de formare a competențelor profesionale generale											
1.	G.01 O.001.	Utilizarea calculatorului și tehnologia comunicațiilor în specialitate	2				*	*	*	*	*
2.	G.02 O.004	Comunicare și psihologie medicală	2		*	*	*	*	*	*	*
3.	G.02 O.005	Limba străină cu terminologie medical	2		*	*		*			
4.	G.05 O.006	Medicina calamităților și protecția civilă	2	*							*
Componenta de orientare socio-umanistică											
5.	U.01 O.007	Filosofie	2	*	*	*	*				
6.	U.01 O.008	Limba latină cu terminologie medicală	2			*			*	*	
7.	U.02 O.009	Sociologie și legislație în sănătate	2	*				*			*
8.	U.03 O.010	Bazele antreprenoriatului	2		*	*					
Componenta fundamentală											
9.	F.01 O.011	Anatomia și fiziologia omului I	4				*		*	*	
10.	F.01 O.012	Bacteriologie, virusologie și parazitologie medicală	4					*	*	*	*
11.	F.01 O.013	Farmacologie generală	3						*	*	*
12.	F.01 O.014	Bazele științei nursing	11		*	*	*	*	*	*	*
13.	F.02 O.015	Anatomia și fiziologia omului II	5				*	*	*	*	*
14.	F.02 O.016	Igienă generală	5				*	*	*	*	*
15.	F.02 O.017	Îngrijiri medicale individualizate	8		*	*	*	*	*	*	*
16.	F.02 O.018	Genetica medicală	2					*	*		
17.	F.04 O.019	Medicină socială și management	2	*			*				
Componenta de specialitate											
18.	S.03 O.020	Semiologia bolilor interne și pneumologie cu nursing comunitar	6		*		*	*	*	*	*
19.	S.03 O.021	Chirurgie generală cu nursing specific	6		*		*	*	*	*	*

20.	S.03 O.022	Puericultura cu nursing specific	4		*		*	*	*	*	*
21.	S.04 O.023	Cardiologie, gastroenterologie și nefrologie cu nursing specific	4		*		*	*	*	*	*
22.	S.04 O.024	Patologie chirurgicală cu nursing comunitar	3		*		*	*	*	*	*
23.	S.04 O.025	Pediatrie generală cu nursing comunitar	4		*		*	*	*	*	*
24.	S.04 O.026	Asistența perinatală cu nursing comunitar	5		*	*	*	*	*	*	*
25.	S.05 O.027	Medicina omului sănătos	3		*		*	*	*	*	
26.	S.05 O.028	Hematologie, reumatologie și endocrinologie cu nursing comunitar	4		*		*	*	*	*	*
27.	S.05 O.029	Promovarea sănătății	5		*	*	*	*	*	*	
28.	S.05 O.030	Sarcina patologică și urgențe obstetricale cu nursing comunitar	5		*		*	*	*	*	*
29.	S.05 O.031	Asistența medicală primară cu nursing comunitar	4		*		*	*	*	*	*

Componenta opțională de specialitate

30.	S.03 A.032	Geriatrie cu nursing specific	2		*			*	*	*	*
31.		Managementul proiectelor de sănătate		*	*	*				*	
32.	S.03 A.033	Sănătatea reproducerii	2		*			*	*	*	*
33.		Dermatovenerologie cu nursing comunitar			*		*	*	*	*	
34.	S.03 A.034	Servicii de sănătate în școli	3		*	*		*		*	*
35.		Oftalmologie cu nursing comunitar			*		*	*	*	*	*
36.	S.03 A.035	Maladii infecțioase la copii cu nursing comunitar	3		*		*	*	*	*	*
37.		Otorinolaringologie cu nursing comunitar			*		*	*	*	*	*
38.	S.03 A.036	Nutriția umană și siguranța alimentelor	3		*		*	*		*	
39.		Bazele reabilitării medicale				*			*	*	
40.	S.03 A.037	Îngrijiri paliative	2		*			*	*	*	*
41.		Parazitologie clinică					*		*		
42.	S.03 A.038	Boli infecțioase cu nursing comunitar	3		*		*	*	*	*	*
43.		Boli metabolice cu nursing comunitar			*			*	*	*	*

44.	S.03 A.039	Sănătate mintală și narcologie cu nursing comunitar	3		*			*	*	*	*
45.		Neurologie cu nursing comunitar			*		*	*	*	*	*
46.	S.03 A.040	Urgențe medicale	4	*	*	*		*	*	*	*
47.		Igiena copiilor și tineretului		*	*	*	*	*		*	
Componenta la libera alegere											
48.	U.01 L.041	Istoria medicinei	2			*	*	*			
49.		Limba română cu terminologie medicală (alol.)			*	*	*	*	*	*	
50.	S.02 L.042	Violența în familie	2		*	*				*	*
51.		Sănătatea mediului		*			*	*			
52.	S.03 L.043	Epidemiologie	2	*					*	*	
53.		Siguranța pacienților			*			*	*	*	*
54.	S.04 L.044	Urgențe în sănătate publică	2		*	*				*	*
55.		Pedagogie			*	*	*				

Note: Acumularea creditelor de studii este realizată prin evaluări succesive ale unităților de curs, inclusiv disciplinelor la libera alegere și a stagiilor de practică, prevăzute în planul de învățământ, numărul total de credite pentru trei ani de studii fiind *180*.

Unitățile de curs la *libera alegere* asigură extinderea cunoștințelor și dezvoltarea unor aptitudini ale elevilor în domeniul de formare profesională ales sau în alte domenii adiacente. Unitatea de curs la *libera alegere* din momentul alegerii devine *obligatorie*. Pentru unitățile de curs la libera alegere se alocă credite asupra numărului total prevăzut.

Stagiile de practică sunt realizate pe parcursul a trei ani de studii și sunt creditate cu *37 de credite*. Probei de absolvire i se acordă *5 credite*.

Capitolul 4. CONDIȚII ȘI MODALITĂȚI DE OBȚINERE A CALIFICĂRII

Procesul de instruire profesională în programul de formare la Specialitatea 91210 *Medicină* calificarea *Asistent medical comunitar* este organizat cu aplicarea Sistemului Național de Credite de Studii Transferabile (SNCS), elaborat în baza Sistemului European de Credite pentru Formarea Profesională (ECVET), determinat de Codul Educației al RM (Cod nr. 152 din17.07.2014), Cadrul Național al Calificărilor din RM, Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, Regulamentul de organizare a ÎPT postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza SCST.

Planul de învățământ la programul de formare *Asistent medical comunitar* se elaborează reieșind din Planul-cadru pentru ÎPT în baza SCST, Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza SCST, în corespundere cu Profilul ocupațional, elaborat în conformitate cu Metodologia de elaborare a calificărilor (OMECC nr. 217/2018).

Planul de învățământ la calificarea *Asistent medical comunitar* se elaborează în corespundere cu Planul-cadru pentru ÎPT postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza SCST, vizând baza legislativă şi normativă, numărul de credite (180 de credite), structura, compartimentele, componentele: *temporară* (calendarul anului de studii), *formativă* (unităţile de curs, repartizate pe semestre şi ani de studii, care după gradul de obligativitate şi posibilitatea de alegere se împart în: *obligatorii* (cod O), *opţionale* (cod A), *la libera alegere* (cod L), *de acumulare* (creditele de studii acumulate prin evaluări succesive ale unităţilor de curs, prevăzute în planul de învăţământ şi validate prin rezultatele învăţării) şi *de evaluare* (tipurile şi modalităţile de evaluare, exprimate în competenţe-cheie şi profesionale).

Creditele sunt alocate pentru fiecare unitate de curs, pentru stagiile de practică, examenele de absolvire şi exprimă volumul de muncă sub toate aspectele. Creditele se acumulează pe parcursul semestrelor şi anilor de studii, constituie 60 de credite anual şi 30 de credite semestrial, care sunt proporţional repartizate pe ani de studii şi semestre.

Elevii care au realizat integral Planul de învăţământ sunt admişi la susţinerea examenului de calificare, prin ordinul directorului, în baza deciziei Consiliului profesoral. Examenul de calificare are caracter complex, multidimensional şi se realizează etapizat.

Capitolul 5. CRITERII DE EVALUARE A CALIFICĂRII

Nr. crt	Criterii	Descriptori
1.	Condiţii de admitere pentru evaluarea finală	Dreptul de a susţine Examenul de calificare îl au candidaţii care au finalizat integral programul de formare profesională, cu situaţia academică încheiată, în conformitate cu prevederile Planului de învăţământ în vigoare, pentru programul de formare şi promoţia respective.
2.	Modalitatea de evaluare finală	Examen de calificare.
3.	Condiţii de realizare a evaluării finale	Evaluarea competenţelor profesionale, solicitate absolventului la programul de formare profesională, conform Cadrului Naţional al Calificărilor din Republica Moldova, se realizează prin Examen de calificare. Examenul de calificare se realizează în instituţia de învăţământ prin proba scrisă, proba practică, proba orală. Examenul se organizează conform prevederilor curriculare aprobate de MECC şi MSMPS, în scopul evaluării finalităţilor de studiu/rezultatelor învăţării acestora, conform CNCRM şi certificării competenţelor profesionale printr-un act de studii. Examenul de calificare se organizează şi se desfăşoară în baza următoarelor *principii:* - *Evaluare validă* – toate părţile au încredere că prin calificarea atribuită, candidatul a atins nivelul de cunoştinţe, abilităţi şi competenţe descrise în rezultatele învăţării conform calificării. - *Evaluare credibilă* – candidaţii cu aceeaşi calificare, care au atins acelaşi standard, indiferent de instituţia în care au învăţat, de resursele de care au beneficiat şi indiferent de perioada de desfăşurare a evaluării. - *Evaluare transparentă şi echitabilă* – competenţele profesionale sunt evaluate în mod echitabil. - *Evaluare accesibilă* – candidaţii sunt siguri că pot fi admişi la evaluare, indiferent de circumstanţele lor personale. - *Evaluare uşor de gestionat* – procesele şi sarcinile trebuie concepute astfel, încât evaluarea să poată fi efectuată eficient din punctul de vedere al costurilor şi rezultatelor. Examenul de calificare poate fi organizat prin proba de evaluare: în scris,

		practic, oral, prin susținerea unei activități specifice domeniului de formare profesională, astfel încât să fie evaluate finalitățile de studiu/rezultatele învățării conform CNC. Subiectele se elaborează de Comisii de elaborare a subiectelor, formate din cadre didactice, certificate prin formare continuă în domeniul evaluării finalităților de studii în IPT și reprezentanți ai agenților economici din domeniul calificării.
4.	Cerințe generale față de modalitatea de evaluare și instrumentele utilizate în evaluare	- Dreptul de a susține Examenul îl au candidații care au finalizat integral programul de formare profesională la calificarea *asistent medical comunitar*, în conformitate cu prevederile Planului de învățământ în vigoare. Subiectele cuprind materia studiată la unitățile de curs fundamentale și de specialitate și impun candidaților demonstrarea capacităților de aplicare, analiză, sinteză, de generalizare și abstractizare. Subiectele incluse în cadrul Examenului, întrunesc cumulativ următoarele condiții:se stabilesc în conformitate cu curriculumul programului de formare profesională; - se referă la cunoștințe conceptuale, abilități cognitive, rezolvare de probleme; - asigură cuprinderea echilibrată, dar consistentă, a competențelor esențiale pentru calificarea profesională; - au un grad de complexitate corespunzător programului de formare profesională; - sunt realizate în timpul alocat. Proba scrisă se realizează în baza unui test integrat elaborat în baza matricii de specificații, cu diferite tipuri de itemi. Pentru proba scrisă, Comisia de elaborare a subiectelor elaborează cel puțin trei seturi de subiecte, cu excepția subiectelor practice. Testul evaluează competențele cognitive ale absolvenților și include 70-80% din conținuturile studiate. Proba practică se desfășoară în săli de simulare, dotate cu simulatoare, manechine, utilaj pentru realizarea manevrelor practice etc., care asigură condiții maximal similare de activitate/muncă în instituțiile medicale. Proba orală are ca scop evaluarea atitudinilor și comportamentelor, ca parte integrantă a competențelor profesionale.
5.	Cerințe generale față de evaluatori	Componența Comisiei de evaluare și calificare se aprobă prin ordinul directorului instituției de învățământ cu o lună până la Examenul de calificare. Comisia de evaluare și calificare este formată din specialiști din domeniul practic, categoria întâi și superioară în specialitate și cadre didactice, profesori de specialitate din domeniul calificării, deținători de grade didactice, formați în domeniul evaluării finale. Comisia de calificare și evaluare are funcția de a evalua cunoștințele, abilitățile, atitudinile, competențele candidaților și de a conferi calificarea corespunzătoare în conformitate cu prevederile Cadrului Național al Calificărilor.
6.	Cerințe generale față de atribuirea calificării	Ordinul de atribuire a calificării se emite în baza deciziei Comisiei de evaluare și calificare. Candidaților care au promovat Examenul la programul de formare calificarea *asistent medical comunitar* li se eliberează Diploma de studii profesionale și Suplimentul descriptiv al Diplomei conform modelului aprobat de MECC.

Capitolul 6. ASIGURAREA CALITĂȚII

Asigurarea calității formării profesionale a *asistentului medical comunitar* este realizată în baza standardelor de acreditare și a *Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă*, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 616/2016.

Asigurarea calităţii procesului educațional la programul de formare profesională *Asistent medical comunitar* este centrată pe rezultatele formării profesionale inițiale, acestea fiind exprimate în termeni de cunoștințe, atitudini, competențe și valori, care se obțin prin parcurgerea și finalizarea programului de studii.

Instituția care prestează servicii educaționale este responsabilă de asigurarea calității programului de formare profesională indiferent de statutul ei juridic și reprezintă garantul calității formării profesionale a viitorului angajat din domeniul sănătății. Calitatea formării profesionale este asigurată prin următoarele procese:

- *planificarea activităţilor de prestare a serviciilor educaţionale;*
- *monitorizarea proceselor didactice;*
- *evaluarea internă a rezultatelor proceselor didactice;*
- *evaluarea externă a rezultatelor proceselor didactice;*
- *îmbunătăţirea continuă a serviciilor educaționale oferite în cadrul programului de formare profesională.*

Calitatea programului de formare *Asistent medical comunitar*, oferit de instituțiile prestatoare de servicii educaționale, este evaluată intern și extern prin standarde de acreditare, criterii și indicatori de performanță.

Evaluarea internă a calității programului de formare profesională se realizează de către structuri instituționale de asigurare a calității (Comisia de Evaluare Internă și Asigurare a Calității (CEIAC). Evaluarea externă a calității este realizată de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), precum și de alte structuri abilitate.

Instituțiile cu responsabilități în asigurarea calității în învățământul profesional tehnic, precum ANACEC și MECC vor oferi sprijin instituțiilor de învățământ profesional tehnic în procesul de asigurare a calității, vor monitoriza și evalua extern calitatea, vor valida rezultatele procesului de autoevaluare internă şi vor aproba planul de măsuri corective elaborat de instituțiile evaluate.

IDNO 1007601000791

Corespunde originalului

Anexa nr.1
la dispoziţia Ministerului Sănătăţii,
Muncii şi Protecţiei Sociale
nr. 5764 din 06.4. 2018

PROFILUL OCUPAŢIONAL

91210. Specialitatea MEDICINĂ

Calificarea ASISTENT MEDICAL COMUNITAR

Elaborat de Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”

I. GRUPUL DE LUCRU:

1. **Stempovscaia Elena,** doctor în psihopedagogie specială, conferenţiar universitar USP „Ion Creangă”, Preşedintele Asociaţiei Nursing din Moldova, asistent medical, categorie superioară în specialitate, coordonator de grup
2. **Negrean Mariana,** director adjunct pentru instruirea practică, grad managerial I, grad didactic superior, expert ANACEC, formator naţional, Preşedinte a Comisiei de Specialitate Nursing a Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale, Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”
3. **Munteanu Maria,** asistent universitar, Catedra Medicina de familie, Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „NicolaeTestemiţanu”
4. **Tomulescu Liuba,** şef catedră Discipline terapeuitice, grad didactic superior, formator naţional, Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”
5. **Sanduţa Ludmila,** metodist, Centrul de Educaţie Medicală Continuă ăentru personalul medical şi farcaceutic cu studii medii
6. **Cociug Angela,** asistent medical superior, categorie superioară în specialitate, Clinica de Asistenţă Medicală Primară
7. **Osievschii Silvia**, asistent medical superior, categorie superioară în specialitate, secţia medicilor de familie nr.1 CCD, IMSP AMT Rîşcani, mun. Chişinău
8. **Zarbailov Natalia**, conferenţiar universitar, Catedra Medicină de familie, Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”

II. DATA ELABORĂRII 15.08.2018

III. DESCRIEREA CALIFCĂRII

Asistentul medical comunitar este specialistul care manifestă competenţe profesionale de îngrijiri individualizate, orientate spre comunitate în plan preventiv, reabilitativ, curativ, paliativ, repartizate după responsabilitate autonomă, delegată, interdependentă şi inter-disciplinară.

Asistentul medical comunitar oferă persoanelor, membrilor familie şi comunităţii educaţie privind sănătatea, sesizarea, monitorizarea şi gestionarea cazurilor de asistenţa medicală preventivă de bază şi vizite la domiciliu pentru comunităţi specifice. Aceştia oferă asistenţă şi sprijin persoanelor şi familiilor în vederea asigurării accesului la sistemul serviciilor sociale şi de sănătate, acordă în subordinea medicilor, consultaţii medicale pentru diagnosticare şi tratament preventiv sau curativ; asigură consilirea individuală şi a colectivităţilor - cu privire la igienă, regimul alimentar şi întreprind alte măsuri medicale cu caracter preventiv.

Asistentul medical comunitar işi asumă responsabilitatea pentru planificarea şi gestionarea ingrijirilor medicale, activând în mod autonom sau delegat în cadrul echipei multidisciplinare cu medici şi alte persoane în aplicarea practica a masurilor preventive, curative, reabilitative şi paliative.

Competenţele profesionale ale *asistentului medical comunitar* sunt racordate la ***Directiva UE şi a Consiliului European de recunoaştere a calificării profesionale*** (2013/55/UE din 20.11.2013), ***Ghidul EFN*** pentru implementarea Articolului 31 al Directivei 2013/55/UE, ***Direcţiile Strategice Europene pentru fortificarea nursing-ului şi moşitului în vederea realizării Obiectivelor Strategiei Sănătate-2020.***

Calificarea *asistentul medical comunitar* este relevantă pe piaţa muncii pentru nivelul 4 ISCED şi vine în concordanţă cu *Clasificatorul ocupaţiilor din Republica Moldova (CORM 006-14),* aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei nr.22/2014 – Subgrupa majoră **32** *Tehnicieni şi asimilaţi în domeniul sănătăţii*, Grupa minoră ***325, Alţi*** *specialişti în domeniul sănătăţii, asimilaţi,* Grupa de bază ***3253*** *Lucrători în domeniul sănătăţii publice*, Codul ocupaţiei ***325301***, Titlul ocupaţiei *Asistent medical comunitar* şi *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităţilor şi calificărilor pentru învăţământul profesional tehnic postsecundar şi postsecundar nonterţiar*, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.853/2015. Baza legislativă asigură specialistului dreptul de a activa în calitate de *asistent medical comunitar* în cadrul echipei *multidisciplinare*, asigurând asistenţa medicală şi educaţia pentru sănătate a indivizilor, grupurilor mici şi al colectivitaţii.

Asistentul medical comunitar contribuie la păstrarea /îmbunătăţirea stării de sănătate generală a individului, familiei şi a comunităţii prin acordarea îngrijirilor care vizează promovarea sănătăţii, prevenirea îmbolnăvirilor şi îngrijirea bolnavilor la domiciliu.

Asistentul medical comunitar are un rol important în sistemul de sănătate, prestează servicii de îngrijiri medicale şi sociale pentru economia naţională şi asigură:

- aplicarea principiilor de îngrijiri individualizate, orientate spre comunitate în baza criteriilor ce ţin de cadrul juridic, economic şi ecologic;
- autoinstruirea şi educaţia profesională continuă, promovarea imaginii pozitive a profesiei de *asistent medical comunitar* în contextul social;
- colaborarea în mod eficient şi comunicarea profesională cu reprezentanţii altor profesii din domeniul sănătăţii şi asistenţei sociale;
- planificarea, organizarea şi realizarea îngrijirilor medicale orientate spre individ, familie şi comunitate în baza competenţelor dobândite cu asigurarea calităţii îngrijirilor, consilierea şi spijinul individului şi a membrilor familiei la nivel de comunitate;
- identificarea situaţiilor de îngrijire, comunicarea cu actorii interesaţi pentru stabilirea responsabilităţilor şi volumului de asistenţă medicală necesară în condiţii de comunitate;
- participarea în stabilirea diagnocticului de nursing şi realizarea îngrijirilor medicale şi sociale de promovare, prevenire, curative, de recuperare sau de sprijin a indivizilor, familiilor şi grupurilor;
- selectarea, implementarea şi evaluarea necesităţii în îngrijiri comunitare, promovarea sănătăţii şi educaţia pentru sănătate;
- iniţierea în mod independent a măsurilor imediate pentru menţinerea în viaţă cu aplicarea măsurilor necesare conform Protocoalelor Clinice Naţionale.

Asistentul medical comunitar activând autonom, independent şi interdependent este capabil să:

- reprezinte la diferite niveluri, unde se iau deciziile privind sănătatea, persoanele îngrijite, nevoile acestora şi să intervină pentru a fi recunoscute şi respectate drepturile lor;
- colaboreze eficient în calitatea de membru în cadrul *echipei multidisciplinare*, inclusiv cu organe guvernamentale şi organism nonguvernamentale, organisme naţionale şi internaţionale în aspectul favorizării sănătăţii celor îngrijiţi;

- implice indivizii, familiile şi comunităţile în îngrijirea proprie, să formeze şi să dezvolte la aceştia responsabilitatea individuală privind sănătatea;
- asigure calitatea îngrijirilor acordate prin respectarea standardelor naţionale şi internaţionale vizând educaţia medicală, practica clinică şi calitatea vieţii indivizilor, familiilor şi comunităţilor.

IV. ATRIBUŢII ŞI SARCINI DE LUCRU

Atribuţii	Sarcini de lucru
1. Asigurarea respectării TSSM în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**1.1.**Respectarea normelor de sănătate şi securitate în muncă conform legislaţiei în vigoare.
	1.2. Respectarea măsurilor de precauţie universală în activitatea medicală profesională.
	1.3. Respectarea normelor tehnice privind regimul sanitaro-igienic şi antiepidemic în diverse situaţii socio-medicale conform legislaţiei în vigoare.
	1.4. Purtarea echipamentului de protecţie în acordarea îngrijirilor medicale.
	1.5. Schimbarea echipamentului de protecţie ori de câte ori este nevoie, pentru păstrarea igienei şi aspectului estetic personal.
	1.6. Respectarea principiilor generale pentru utilizarea echipamentului de protecţie.
	1.7. Utilizarea echipamentului de protectie în corespundere cu procedeele efectuate şi forma de contact cu pacientul.
	1.8. Respectarea metodologiei de supraveghere şi control a accidentelor cu expunere la produse biologice.
	1.9. Aplicarea managementului cazului de accident prin expunere la sânge (expunere cutanată, expunere percutană, expunere a mucoaselor), pentru toate tipurile de administrare a medicamentelor, efectuare a perfuziilor, transfuziilor, pansamentelor, cateterismului uretro–vezical, spălături, clismelor, intubaţie gastroduodenală, dezobstrucţie a căilor aeriene, intubaţie oronazotraheală, oxigenoterapie, secvenţelor de resuscitare cardio–respiratorie, intervenţiilor pre/ postoperatorii.
	1.10. Respectarea măsurilor de securitate în activitatea profesională cu aparatură şi utilaje medicale, utilaje electrice, sursele de gaz metan, sursele de oxigen, substanţele dezinfectante, în caz de incendii şi calamităţi naturale.
	1.11. Efectuarea sistematică a examenului medical pentru menţinerea sănătăţii proprii.
	1.12. Participarea alături de alte categorii profesionale la protejarea mediului ambiant.
2. Gestionarea actelor şi documetelor medicale în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**2.1.**Aplicarea prevederilor legislaţiei muncii în activităţile profesionale
	2.2. Aplicarea prevederilor *Codului deontologic al lucrătorului medical şi al farmacistului,*
	2.3. Aplicarea legislaţiei naţionale şi internaţionale din domeniul asistenţei medicale comunitare.
	2.4. Aplicarea Regulamentelor şi ordinelor MS MPS al RM, Protocoalelor naţionale, Procedurile Operaţionale cu privire la

	activitatea asistentului medical comunitar.
	2.5. Alcatuirea planului de activitate zilnică, săptămânală, lunară în colaborare cu echipa de asistenţă medicală primară.
	2.6. Completarea listei de evaluare a stării sănătăţii a pacientului.
	2.7. Completarea listei de evaluare a gradului de avansare a procesului patologic la pacienţii cu boli cronice.
	2.8. Elaborarea raportului de activitate lunar/trimestrial şi anual.
	2.9. Prezenatarea raportului de activitate lunar/trimestrial şi anual.
3. Organizarea procesului şi locului de muncă a asistentului medical comunitar.	**3.1.**Stabilirea relaţiilor optime de colaborare cu echipa multidisciplinară, cu pacientul/individul, membrii familiei, însoţitorii, comunitatea, reprezentanţii APL.
	3.2. Comunicarea impatică, eficientă şi tolerantă cu toţi actorii echipei interdisciplinare în activitatea profesională.
	3.3. Recunoaşterea gradului de autonomie în cadrul responsabilităţilor profesionale conform legislaţiei în vigoare.
	3.4. Aplicarea gradului de autonomie în cadrul activităţilor profesionale realizate conform legislaţiei în vigoare.
	3.5. Realizarea cartografierii persoanelor/familiilor din comunitate.
	3.6. Identificarea potenţialilor beneficiari ai serviciilor AMC.
	3.7. Identificarea persoanelor şi familiilor cu factori de risc pentru sănătate.
	3.8. Realizarea cartografierii persoanelor/familiilor din comunitate cu boli cronice, în special: *boli respiratorii, cardiovasculare, oncologice şi diabet zaharat.*
	3.9. Realizarea planului de activitate zilnică, săptămânală, lunară în colaborare cu echipa de asistenţă medical primară.
	3.10. Raportarea sistematică medicului de familie starea sănătăţii pacienţilor cu *boli cronice* din comunitatea supravegheată.
	3.11. Raportarea medicului de familie despre activităţile zilnice efectuate prin prezenatarea raportului lunar/trimestrial şi anual.
	3.12. Raportarea sistematică medicului de familie privind starea sănătăţii pacienţilor cu *boli cronice* din comunitatea supravegheată.
	3.13. Comunicarea eficientă pentru depăşirea situaţiilor de criză şi conflict.
4. Asigurarea securităţii şi integrităţii pacientului în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**4.1.**Respectarea drepturilor pacientului, secretului profesional şi confidenţialitatea informaţiei medicale..
	4.2. Apărarea drepturilor pacientului, indivizilor, grupurilor mici şi al colectivitaţii conform legislaţiei în vigoare. (Legea Nr. 263 din 27.10.2005 *„Cu privire la la drepturile şi responsabilităţile pacientului").*
	4.3. Respectarea responsabilităţilor profesionale cu privire la utilizarea datelor cu caracter personal, inclusiv în cazul utilizării soff-turilor medicale.
	4.4. Asigurarea unui climat optim şi de siguranţă a pacientului la domiciliu.

	4.5. Anunţarea administraţiei publice locale, organelor abilitate, medicul de familie, despre cazurile de negligenţă a mamelor (părinţilor), cazurile de violenţă asupra copiilor/maturilor din partea părinţilor, rudelor, maturilor.
5. Promovarea sănătăţii (PS) în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**5.1.**Realizarea acţiunilor de educaţie în domeniul sănătăţii în conformitate cu ghidurile şi protocoalele de practică bazate pe dovezi în vigoare.
	5.2. Implementarea acţiunilor pentru combaterea factorilor de risc în conformitate cu ghidurile şi protocoalele de practică bazate pe dovezi.
	5.3. Informarea comunităţii cu privire la efectele dăunătoare ale fumatului, abuzului de alcool, utilizării drogurilor, etc asupra sănătăţii.
	5.4. Distirbuirea materialelor de PS în conformitate cu recomandarile organizaţiilor naţionale şi internationale din domeniu.
	5.5. Conlucrarea cu colectivităţile, familiile, grupurile restrânse, şi grădiniţele vizând transmiterea mesajelor principale cu conţinut de promovare a modului sănătos de viaţă.
	5.6. Facilitarea implicării persoanelor-cheie în realizarea diferitor forme de transmitere a mesajelor cu conţinut de promovare a modului sănătos de viaţă: discuţii ghidate, vizionarea filmelor didactice, etc.
	5.7. Informarea comunităţii despre rolul igienei personale în prevenirea diferitor patologii.
	5.8. Formarea abilităţilor privind alimentaţia copilului de diferite vârste, adolescentului, tânărului, vârstnicului.
	5.9. Facilitarea alimentaţiei naturală la nou-născut
	5.10. Motivarea grupurilor ţintă pentru participarea în programe de imunoprofilaxie.
	5.11. Asigurarea transmiterii mesajului antiepidemic vizând vaccinarea copilului, adultului şi vârstnicului.
	5.12. Facilitarea recepţionării mesajului antiepidemic vizând vaccinarea copilului, adultului şi vârstnicului.
	5.13. Comunicarea empatică, asertivă şi eficientă interpersonală şi în situaţii de criză aferente vaccinării.
	5.14. Colaborarea cu *asistenta medicală din instituţiile de învăţămînt pentru* familiarizarea adolescenţilor vizând probleme de ordin fizic şi psihoemoţional, cât şi metodele de soluţionare a lor.
	5.15. Informarea vizând dezvoltarea sexuală a adolescentului şi formarea abilităţilor în aplicarea contracepţiei în adolescenţă.
	5.16. Dezvoltarea abilităţilor vizând educaţia pentru sănătate în rândurile gravidelor, lăuzelor şi părinţilor tineri.
	5.17. Facilitarea activităţilor vizând educaţia pentru sănătate în rândurile pacienţilor/membrilor familiei în caz de TBC, hepatite virale, infecţia HIV/SIDA, ITS.
	5.17. Informarea pacienţilor/membrilor familiei, comunităii vizând educaţia pentru sănătate în caz de TBC, hepatite virale, infecţia HIV/SIDA, ITS.

	5.18. Facilitează activităţilor vizând educaţia pentru sănătate în rândurile populaţiei cu *diabet zaharat* – dietoterapia, evaluarea glicemiei, insulinoterapia.
	5.19. Facilitarea activităţilor vizând educaţia pentru sănătate în rândurile populaţiei cu boli cronice: alimentaţia adecvată, respectarea regimului igienic, activitarea fizică, regimului de odihnă şi muncă, planului curativ.
	5.20. Facilitarea activităţilor vizând educaţia pentru sănătate în rândurile *populaţiei vulnerabile:* copii, adolescenţi, gravide, lăuzilor, părinţilor tineri, precum şi vârstinici, şi persoane cu dizabilităţi fizice şi mintale.
	5.21. Motivarea grupurilor ţintă pentru participarea în programele naţionale de screening (screening colorectal, cervical, glaucom etc).
	5.22. Aplicarea prevederilor programelor naţionale în vigoare cu privire la promovarea modului sănătos de viaţă.
	5.23. Facilitarea informării membrilor comunităţii cu privire la indicatorii de sănătate şi factorii de risc prezenţi în comunitate.
	5.24. Organizarea programelor de educatie pentru sănătate, activităţi de consiliere, lecţii educative şi demonstraţii practice, pentru indivizi/pacienţi, membrii familiilor, aparţinători, grupuri mici, colectivităţi şi diferite categorii profesionale aflate în formare.
	5.25. Participarea la programe de promovare a sănătăţii şi educaţie sanitară a populaţiei la nivel local, municipal, republican, regional.
6.Prevenirea îmbolnăvirilor în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**6.1.**Supravegherea persoanelor şi familiilor social vulnerabile.
	6.2. Colaborarea cu serviciile sociale, autorităţile publice şi alte servicii disponibile la nivel comunitar pentru prevenirea problemelor de ordin medical, psihologic, social, legal, etc.
	6.3. Conlucrarea cu echipa medicului de familie din cadrul AMP, centrele de sănătate, centrele medicilor de familie, oficiile medicilor de familie vizând prevenirea îmbolnăvirilor.
	6.4.Identificarea pacienţilor cu boli cronice, în special: *boli respiratorii, cardiovasculare, oncologice şi diabet zaharat.*
	6.4. Asigurarea realizării măsurilor antiepidemice în focarurile de maladii infecţioase: TBC, hepatite virale, infecţia HIV/SIDA, ITS.
	6.5. Supravegherea realizării măsurilor antiepidemice în focarurile de maladie infecţioase - TBC, hepatite virale, infecţia HIV/SIDA, ITS.
	6.6. Elaborarea planului individual de supraveghere a gravidei pe parcursul sarcinii, în special, în familii cu rsic crescut.
	6.7. Aplicarea planului individual de supraveghere a gravidei pe parcursul sarcinii, în special, în familii cu risc crescut.
	6.8. Elaborarea planului individual de supraveghere a lăuzei în perioada postpartum, în special, în familii cu rsic crescut.
	6.9. Aplicarea planului individual de supraveghere a lăuzei în perioada postpartum, în special, în familii cu risc crescut.
	6.10. Consilierea gravidei/lăuzei şi membrilor de familie în perioadele antenatală şi postpartum.

	6.11. Monitorizarea evoluţiei perioadei postnatale în condiţii casnice.
	6.12. Consilierea gravidei/lăuzei şi membrilor de familie vizând complicaţiile posivile în sarcină, naştere şi post-partum.
	6.13. Supravegherea nou-născuţilor în condiţii de domiciliu.
	6.14. Adresarea mesajelor utile privind creşterea nou-născutului în cele mai bune condiţii.
	6.15.Şcolarizarea mamei şi membrilor familiei vizând alimentaţia nou-născutului şi sugarului, respectând principiile de diversificare şi combatere a abuzurilor alimentare.
	6.16. Explicarea cerinţelor vizând îngrijirea zilnică a nou-născutului (prelucrarea igienică a bontului ombilical, plăgilor ombilicale şi a tegumentelor, scăldatul copilului, măsurarea temperaturii corporale).
	6.17. Participarea la organizarea activităţilor de consiliere psihologică pentu reducerea stresului şi depăşirea momentelor /situaţiilor de criză la copii, adoliscenţi, maturi, vârstnici.
	6.18. Realizarea activităţilor de consiliere psihologică pentru reducerea stresului şi de depăşire a momentelor/situaţiilor de criză.
	6.19. Informarea, la necesitate, a autorităţilor publice locale şi reprezentanţilor serviciilor sociale, organelor de poliţie despre nevoile sociale, legale sau de alt ordin a persoanelor şi familiilor cu impact asupra sănătăţii.
	6.20. Evaluarea corectitudinii aplicării normelor de igienă a mediului.
7. Depistarea îmbolnăvirilor în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**7.1.**Identificarea familiilor cu risc crescut de îmbolnăvire cu maladii netransmisibile din comunitate.
	7.2. Identificarea familiilor cu risc crescut de îmbolnăvire cu maladii comunicabile din comunitate.
	7.3. Identificarea cazurilor suspecte de boli transmisibile în comunitate.
	7.4. Informarea medicului de familie despre cazurile suspecte de boli transmisibile în comunitate.
	7.5. Identificarea persoanelor cu risc crescut de maladii profesionale.
	7.6. Stabilirea grupurilor vulnerabile sau de risc crescut de îmbolnăvire.
	7.7. Recunoaşterea complicaţiilor în sarcină, naştere şi post-partum.
	7.8. Identificarea patologiilor acute şi cronice depistate la copii: malnutriţie, hipovitaminoze, maladii respiratorii, cardiovasculare, gastro-intestinale, endocrine, renale, probleme a aparatului loco-motor, probleme cu vederea, auzul, probleme psiho-emoţionle, dereglări mentale şi altele.
	7.9. Informarea medicului de familie despre patologiile acute şi cronice depistate la copii: malnutriţie, hipovitaminoze, maladii respiratorii, cardiovasculare, gastro-intestinale, endocrine, renale, probleme a aparatului loco-motor, probleme cu vederea, auzul, probleme psiho-emoţionle, dereglări mentale şi altele.
	7.10. Identificarea patologiilor acute şi cronice depistate la

	adolescenţi: maladii respiratorii, cardiovasculare, gastro-intestinale, endocrine, renale, probleme a aparatului loco-motor, probleme cu vederea, probleme psiho-emoţionle, dereglări mentale şi altele.
	7.11. Informarea medicului de familie despre patologiile acute şi cronice depistate la adolescenţi: maladii respiratorii, cardiovasculare, gastro-intestinale, endocrine, renale, probleme a aparatului loco-motor, probleme cu vederea, probleme psiho-emoţionle, dereglări mentale şi altele.
	7.12. Identificarea problemelor de sănătate a copilului şi adultului în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	7.13. Informarea permanentă a medicului de familie despre problemele de sănătate a copilului şi adultului.
8. Menţinerea sănătăţii în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**8.1.**Evaluarea stării sănătăţii pacienţilor cu boli cronice.
	8.2. Evaluarea nevoilor fundamentale perturbate la pacienţii în condiţii de îngrijiri la domiciliu sau îngrijiri paliative.
	8.3. Iniţierea managmentului cazului.
	8.4. Aplicarea managmentului cazului în limitele competenţelor profesionale.
	8.5.Şcolarizarea pacienţilor, membrii familiei/ aparţinătorii vizând controlul simptomelor clinice şi semnelor de pericol în boli cronice (*BPOC, HTA, AB, DZ, CPI, etc.).*
	8.6. Facilitarea activităţilor *Şcolii pacientului*, (ex. *Şcoala pacientului cu HTA, Şcoala pacientului cu DZ, Şcoala tinerilor părinţi, etc.)*
	8.7. Organizarea activităţilor grupurilor de pacienţi pe interese, vizând diseminarea experienţelor în prevenirea progresiei şi complicaţiilor în boli cronice (*BPOC, HTA, CPI, AB, DZ, bolile aparatului loco-motor, dereglări mentale şi altele).*
	8.8. Monitorizarea activităţilor grupurilor de pacienţi pe interese, vizând diseminarea experienţelor în prevenirea progresiei şi complicaţiilor în boli cronice (*BPOC, HTA, CPI, AB, DZ, bolile aparatului loco-motor, dereglări mentale şi altele).*
	8.9.Şcolarizarea pacienţilor, membrilor familiei/ aparţinătorilor vizând rolul evaluării sistematice a parametrilor vitali (tensiunea arterială etc.)/de laborator (glicemia, coelsterolul)/instrumentale (indicilor spirometriei, EKG etc.) în prevenirea decompensării patologiilor cronice.
	8.10. Realizarea activităţilor de consilire vizând necesitatea spitalizării sistematice a pacienţilor cu patologii cronice în scopul prevenirii apariţiei complicaţiilor.
	8.11. Facilitarea spitalizării sistematice a pacienţilor cu patologii cronice în scopul prevenirii apariţiei complicaţiilor.
	8.12.Şcolarizarea pacienţilor /membrilor familiei/ aparţinătorilor vizând *tusea cronică, dispneea, febra, febra cronică.*
	8.13. Asigurarea managmentului integrat al pacienţilor cu *tusea cronică, dispnee, febră, febră cronică.*
	8.14.Şcolarizarea pacienţilor /membrilor familiei/ aparţinătorilor vizând *diareea şi constipaţia rebelă.*
	8.15. Asigurarea managmentului integrat al pacienţilor cu

	diaree și constipație rebelă.
	8.16.Școlarizarea pacienților /membrilor familiei/ aparținătorilor vizând *leziunile pe tegumente și mucoase, problemele de troficitate a tegumentelor.*
	8.17. Asigurarea managmentului integrat al pacienților cu *leziuni pe tegumente și mucoase, probleme de troficitate a tegumentelor.*
	8.18.Școlarizarea pacienților /membrilor familiei/ aparținătorilor vizând *problemele de mobilitate.*
	8.19. Asigurarea managmentului integrat al pacienților cu *probleme de mobilitate.*
	8.20.Școlarizarea pacienților /membrilor familiei/ aparținătorilor vizând *problemele de sănătate în infecții urinare, disurie, ișurie, anurie.*
	8.21. Asigurarea managmentului integrat al pacienților cu *infecții urinare, disurie, ișurie, anurie.*
	8.22.Școlarizarea pacienților /membrilor familiei/ aparținătorilor vizând *edemele și ascita.*
	8.23. Asigurarea managmentului integrat al pacienților cu *edeme și ascită.*
	8.24.Școlarizarea pacienților, membrilor familiei/ aparținătorilor vizând medicația compensată în patologii cronice.
9. Facilitarea examinărilor clinice și paraclinice de laborator și instrumentale în condiții de asistență medicală comunitară.	**9.1.**Pregătirea psihică a pacientului pentru examinarea clinică, paraclinică instrumentală/funcțională sau eventuale prelevări de produse biologice și patologice.
	9.2. Pregătirea fizică a pacientului, prin tehnici specifice, pentru examinarea clinică, investigații speciale instrumentale/funcționale și de laborator.
	9.3. Aplicarea prevedrilor protocoalelor procedurilor pentru tehnici speciale de explorări paraclinice a pacientului (testări biologice, utilizarea substanțelor de contrast, izotopilor radioactivi).
	9.4. Motivarea pacientei pentru testul de screening cervical - testul Babeș-Papanicolau.
	9.5. Pregătirea psihologică a pacienei pentru testul de screening cervical - testul Babeș-Papanicolau.
	9.6. Motivarea pacientului pentru testul de screening colorectal.
	9.7. Pregătirea psihologică a pacientului pentru testul de screening colorectal.
	9.8.Înregistrarea EKG la indicația medicului.
	9.9. Etichetarea probelor biologice și patologice.
	9.10. Transportarea probelor biologice și patologice la laborator.
	9.11. Consilierea pacientului după efectuarea tehnicilor specifice de examinări funcționale, instrumentale și cu radionucleizi.
10. Supravegherea alimentației și hidratației pacientului în condiții de asistență medicală comunitară.	**10.1.**Respectarea principiilor generale ale hidratării și alimentației pacientului în condiții de asistență medicală comunitară.
	10.2. Explicarea pacienților/membrilor familie/aparținătorilor

	principiilor generale ale hidratării şi alimentaţiei pacientului cu diferite patologii.
	10.3. Recomandarea regimurilor alimentare după compoziţie, consistenţă, temperatură, orar de administrare, acţiune asupra PH–ului, rezultate terapeutice.
	10.4. Aplicarea regimurilor alimentare după compoziţie, consistenţă, temperatură, orar de administrare, acţiune asupra PH–ului, rezultate terapeutice în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.5. Recomandarea orarului şi distribuirei meselor, a alimentelor, în funcţie de starea generală şi particularităţile pacientului (alimentare artificiala, pasivă, activă, paliativă).
	10.6.Şcolarizarea pacientului, familiei/aparţinătorii în privinţa regimului alimentar prescris de medicul de familie (ex. restricţiile alimentare), obiectivele regimurilor dietetice şi conduita alimentară.
	10.7.Şcolarizarea pacienţilor şi membrilor familiei/ aparţinătorilor vizând obiectivele şi modalităţile de preparare a alimentelor şi tipurile de regimuri dietetice.
	10.8. Aplicarea obiectivelor de preparare a alimentelor şi tipurile de regimuri dietetice în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.9. Pregătirea necesarului pentru alimentaţia pacienţilor conform indicaţiilor medicului în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.10. Aplicarea măsurilor de ordin general pentru hidratarea pacienţilor conform indicaţiilor medicului în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.11. Recomandarea meselor/alimentelor în funcţie de starea generală şi particularităţile pacientului (alimentare artificiala, pasivă, activă, paliativă) în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.12. Observarea apetitului pacientului în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.13. Consilierea membrilor familiei /aparţinătorilor privind alimentaţia pacientului dependent în condiţii de asistenţă medicală comunitară.
	10.14.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor privind evaluarea zilnică a bilanţului hidric al pacientului.
	10.15. Comunicarea modificărilor bilanţului hidric medicului de familie.
	10.16.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor privind cerinţele alimentaţiei copilului de diferite vârste.
	10.17. Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor privind cerinţele alimentaţiei pacientului vârstnic.
11. Aplicarea activităţilor terapeutice în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**11.1.**Informarea pacientului/membilor familiei/aparţinătorilor cu privire la modul de administrare, cantitatea, efectul scontat și eventualele efecte secundare ale medicamentelor.
	11.2. Realizarea algoritmului manevrelor/tehnicilor medicale curative autonom şi în colaborare cu alţi actori: medic, asistent medical de familie, membrul familiei etc.
	11.3. Asistarea medicului de familie în efectuarea tehnicilor speciale (puncţie toracică, laparocinteză etc.) de tratament.

	11.4. Respectarea conform competențelor profesionale și la indicația medicului a protocolului procedurei medicale impusă de starea pacientului/urgența medicală.
	11.5. Educarea pacientului/ membrilor familiei în administrarea medicamentelor la domiciliu (local, enteral, inhalator, injecțiile i/m, s/c).
	11.6. Efectuarea tehnicilor, procedurilor medicale (insclusiv pansamente) din activitatea terapeutică conform planului de tratament indicat de medic.
	11.7. Respectarea normelor de administrare a substanților medicamentoase: modul de administrare prescris de medic, doza, orarul, ordinea de administrare, incompatibilitatea și interacțiunile dintre substanțele medicamentoase, timpul de execuție, frecvența de administrare, contraindicațiile, efectele secundare, eficiența administrării.
	11.8. Monitorizarea pacientului în vederea apariției posibililor manifestări patologice, reacții secundare ale substanței medicamentoase administrate.
	11.9. Raportarea medicului de familie despre apariția manifestărilor patologice, reacțiilor secundare ale substanței medicamentoase administrate.
	11.10. Efectuarea intervențiilor recomandate de medic în cazul apariției eventualelor reacții secundare.
	11.11. Acordarea asistenței medicale de urgență în diverse situații medicale în limita competențelor profesionale.
	11.12.Școlarizarea membrilor familiei/aparținătorilor vizând managementul integrat în condiții de AMC al copilor de diferite vârste *cu febră, convulsii, laringospasm, voma, intoxicații alimentare, cu alcool* etc.
	11.13. Realizarea măsurilor de asistență medicală de urgență în caz de *febră, convulsii, laringospasm, voma, intoxicații alimentare, cu alcool la copii de diferite vârste în condiții de AMC.*
	11.14.Școlarizarea membrilor familiei/aparținătorilor vizând managementul integrat în condiții de AMC al gravidelor cu *afecțiuni cardio-respiratorii și cerebro-vasculare.*
	11.15. Realizarea managementului integrat al gravidelor cu urgențe cardio-respiratorii și cerebro-vasculare: acces de *astm bronșic, puseu hipertensiv, infarct miocardic acut, lipotemie, colaps, edem pulmonar acut, ictus cerebral în condiții de AMC.*
	11.16.Școlarizarea membrilor familiei/aparținătorilor vizând managementul integrat în condiții de AMC al gravidelor cu *preeclampsie/eclampsie.*
	11.17. Realizarea măsurilor de asistență medicală de urgență în *preeclampsie/eclampsie în condiții de AMC.*
	11.18.Școlarizarea membrilor familiei/aparținătorilor vizând managementul integrat în condiții de AMC al gravidelor cu urgențe abdominale: *apendicită acută, abdomen acut, colică biliară, colică renală.*
	11.19. Realizarea managementul integrat în condiții de AMC a gravidelor cu urgențe abdominale: *apendicită acută, abdomen acut, colică biliară, colică renală.*

	11.20.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al gravidelor cu hemoragii.
	11.21. Realizarea managementului integrat în condiţii de AMC al gravidelor cu hemoragii - *hemoptizie, epistaxis, hematurie, hemoragie digestivă superioară, rectoragie, metroragii.*
	11.22.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al gravidelor cu diferite tipuri de come: *diabetice, hepatice, etilică, etc.*
	11.23. Asigurarea managementului integrat în condiţii de AMC al gravidelor diferite tipuri de come: *diabetice, hepatice, etilică, etc.*
	11.24.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managmentul integrat în condiţii de AMC al gravidelor cu diverse forme de *şoc.*
	11.25. Realizarea managementului integrat în condiţii de AMC al gravidelor cu diverse forme de şoc: *anafilactic, cardiogen, traumatic, hipovolemic.*
	11.26.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu afecţiuni cardio-respiratorii şi cerebro-vasculare.
	11.27. Realizarea managementului integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu urgenţe cardio-respiratorii şi cerebro-vasculare: acces de *astm bronşic, puseu hipertensiv, infarct miocardic acut, lipotemie, colaps, edem pulmonar acut, ictus cerebral în condiţii de AMC.*
	11.28.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu afecţini abdominale.
	11.29. Realizarea managementului integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu urgenţe abdominale: *apendicită acută, abdomen acut, colică biliară, colică renală.*
	11.30. Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu diferite tipuri de come în anamneză.
	11.31. Realizarea managementului integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu diferite tipuri de come: *diabetice, hepatice, etilică, etc.*
	11.32. Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu diverse forme de şoc în anamneză.
	11.33. Realizează managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor şi gravidelor cu diverse forme de şoc: *anafilactic, cardiogen, traumatic, hipovolemic.*
	11.34. Realizează managementul integrat în condiţii de AMC al pacienţilor cu diverse forme de traumatisme: *luxaţii, fracturi – închise/deschise, traumatism al cutiei toracice, abdomenului, bazinului mic, TCC, combustii, asfexie.*
12. Reabilitarea medicală în condiţii de asistenţă medicală comunitară.	**12.1.**Evaluarea stării/indicilor funcţiilor vitale al individului/pacientului la domiciliu.
	12.2.Înregistrarea indicilor funcţiilor vitale al individului/pacientului la domiciliu

	12.3.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând efectuarea toaletei igienice zilnice a bolnavului grav.
	12.4.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând îngrijirea cavităţii bucale, ochilor, cavităţii nazale, urechilor, părului şi unghiilor, igiena intimă pacienţilor gravi.
	12.5. Identificarea problemelor de îngrijiri curente în funcţie de nevoile fundamentale perturbate.
	12.6. Stabilirea în comun cu membrii familiei a priorităţilor în vederea îngrijirii pacientului, conform rolului autonom şi delegat.
	12.7. Elaborarea în comun cu membrii familiei a planului de activităţi în vederea îngrijirii pacientului, conform rolului autonom şi delegat.
	12.8. Implementarea în comun cu membrii familiei a planului de activităţi în vederea îngrijirii pacientului, conform rolului autonom şi delegat.
	12.9. Indentificarea problemelor de sănătate ale pacienţilor cu patologii cronice.
	12.10. Elaborarea planului de nursing conform problemelor prioritare de sănătate stabilite.
	12.11. Implementarea planului de nursing conform problemelor prioritare de sănătate stabilite.
	12.12. Evaluarea rezultatelor de îngjriji aplicate pacienţilor cu patologii cronice.
	12.13. Raportarea medicului de familie rezultatelor îngjrijilor aplicate pacienţilor cu patologii cronice.
	12.14. Monitorizarea indicilor funcţiilor vitale, vegetative ale pacientului paliativ (temperatură, Ps, TA, FR, PO2, diureză, scaun, vărsături, expectoraţie, greutate corporală, talie).
	12.15. Raportarea medicului de familie despre modifucările în indicii funcţiilor vitale, vegetative ale pacientului paliativ (temperatură, Ps, TA, FR, PO2, diureză, scaun, vărsături, expectoraţie, greutate corporală, talie).
	12.16.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul temperaturii corporale la bolnavii febrili.
	12.17.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul indicilor glicemiei la pacienţii cu diabet zaharat.
	12.18. Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul TA şi Ps la pacienţii cu afecţiuni cardiovasculare.
	12.19.Şcolarizarea membrilor familiei/aparţinătorilor vizând managementul escarelor.
	12.20. Explicarea indicaţiile şi contraindicaţiile aplicării agenţilor fizici calzi: compreselor calde, sinapismelor, termoforului.
	12.21. Aplicarea agenţilor fizici calzi: compreselor calde, sinapismelor, termoforului.
	12.22. Explicarea indicaţiile şi contraindicaţiile aplicării agenţilor fizici reci: prâşniţele reci, punga cu gheaţă.
	12.23. Aplicarea agenţilor fizici reci: prâşniţele reci, punga cu gheaţă.
	12.24. Observarea simptomelor şi stării pacientului aflat la

	îngrijiri la domiciliu.
	12.25.Înregistrarea simptomelor şi stării pacientului în dosarul de îngrijire.
	12.26. Informarea medicului de familie despre evoluţia simptomelor şi stării pacientului aflat la îngrijiri la domiciliu.
	12.27. Supravegherea comportamentului pacientului în condiţii de domiciliu.
	12.28. Raportarea medicului de familie la schimbarea comportamentului pacientului aflat la îngrijiri la domiciliu.
	12.29.Şcolarizează membrii familiei/aparţinătorii vizând acordarea îngrijirilor medicale curative şi reabilitative în caz de *tuse şi respiraţie dificilă, cianoză, cefalee, diaree, semne de deshidratare, febră, probleme cu gâtul şi cu urechile* la copii de diferite vârste.
	12.30.Şcolarizează membrii familiei/aparţinătorii vizând acordarea îngrijirilor medicale curative şi reabilitative specializate (pediatrice, geriatrice, neurologice, infecto-contagioase, pediatrice, chirurgicale, ginecologice, oncologice, oftalmologice, ORL, dermatovenerologice, etc.) pacienţilor de diferite vârste.
13. Îngrijirea în stadiul terminal (ultimele 48 de ore).	**13.1.**Identificarea tipurilor de îngrijiri paliative la domiciu a pacientului incurabil.
	13.2. Aplicarea principiilor îngrijirilor paliative la domiciu a pacientului incurabil.
	13.3. Respectarea voinţei şi dreptului pacientului de a înceta sau refuza efectuarea tratamentului cu excepţia cazurilor de forţă majoră cu informarea medicul de familie/curant.
	13.4. Acordarea îngrijirilor paliative la domiciliu.
	13.5. Instruirea familiei sau aparţinătorilor pentru acordarea îngrijirilor paliative la domiciliu.
	13.6. Comunicarea veştilor proaste pacientului, membrilor familiei/aparţinătorilor, respectând protocolul de comunicare a veştilor proaste (zece paşi de comunicare a veştilor proaste).
	13.7. Asigurarea consilierii psihologice a pacientului şi membrilor familiei în stadiul terminal.
	13.8. Recunoaşterea diagnosticului de fază terminală în îngrijirea paliativă.
	13.9. Recunoaşterea simptoamelor fazei terminale.
	13.10.Şcolarizarea membrilor familiei/ aparţinătorilor în îngrijirrea pacientului somnolent-comatos.
	13.11. Aplicarea procedurei îngrijirii pacientului somnolent-comatos.
	13.12. Identificarea cazurilor în care pacientul necesită sedare terminală.
	13.13. Aplicarea diverselor metode de sedare totală a pacientului incurabil.
	13.14. Monitorizarea specifică a simptomelor ultimelor 48 de ore de viaţă la pacienţii incurabili în conformitate cu protocolul stadiului terminal.
	13.15. Menţinerea demnităţii pacientului în ultimele 48 de ore a vieţii.
	13.16. Recunoaşterea simptoamelor al fazei terminale.

	13.17. Raţionalizarea medicaţiei în faza terminală.
	13.18. Organizarea după două ore după deces, constatat de medic, transportul decedatului în cadrul serviciului de prozectură.
	13.19. Acordarea suportului psiho-emoţinal familiei indoliate.
	13.20. Susţinerea membrilor familiei/aparţinătorilor în doliu, oferind informaţii necesare,
14. Preocuparea pentru formarea profesională continuă.	**14.1.**Participarea la autoinstruirea şi educaţia profesională continuă din perspectiva reformelor din sistemul sănătăţii întru depăşirea provocărilor profesionale.
	14.2. Actualizarea cunoştinţelor profesionale, prin studiu individual sau alte forme de educaţie continuă conform cerinţelor postului.
	14.3. Participarea la formarea profesională a viitorilor asistenţi medicali comunitari în cadrul mentoratului profesional.
	14.4 Manifestarea iniţiativei proprii în studiul individual cu aplicarea elementelor de cercetare în Nursing-ul comunitar.
	14.5. Promovarea imaginii pozitive a profesiei de asistent medical comunitar în contextul social.
	14.6. Dezvoltarea profesiei de asistent medical comunitar în contextul profesional şi social.

V. CALITĂŢI PROFESIONALE:

1. Profesionalism
2. Integritate şi asumarea responsabilităţii
3. Spirit de echipă
4. Comunicabilitate
5. Spirit de observaţie
6. Spirit de analiză, sintezăa, decizie
7. Rezistenţă la stres
8. Promptitudine
9. Confidenţialitate şi obiectivitate
10. Onestitate
11. Empatie
12. Toleranţă
13. Receptibilitate
14. Seriozitate
15. Creativitate
16. Adaptabilitate la situaţii noi

VI. CUNOŞTINŢE ŞI CAPACITĂŢI PROFESIONALE:

În vederea îndeplinirii sarcinilor sale, *asistentul medical comunitar* trebuie sa deţină:

I. ***Cunoştinţe:***

1. *În domeniul ştiinţelor generale şi socio-umanistice:* utilizarea tehnologiilor informaţionale şi comunicaţiilor în specialitate, comunicare şi psihologie medicală, limba străină cu terminologie medicală, medicina calamităţilor şi protecţia civilă, filosofie, limba latină cu terminologie medicală, sociologie şi legislaţie în sănătate, bazele antreprenoriatului.
2. *În domeniul ştiinţelor fundamentale:* anatomie si fiziologie umană, bacteriologie, virusologie şi parazitologie medicală, farmacologie generală, bazele ştiinţei nursing, igienă generală, îngrijiri medicale individualizate, genetica medicală, medicină socială şi management.
3. *În domeniul ştiinţelor de specialitate:* semiologia bolilor interne şi pneumologie cu nursing comunitar, chirurgie generală cu nursing comunitar, puericultura cu nursing comunitar,

cardiologie, gastroenterologie şi nefrologie cu nursing comunitar, patologie chirurgicală cu nursing comunitar, pediatrie generală cu nursing comunitar, asistenţa perinatală cu nursing comunitar, medicina omului sănătos, hematologie, reumatologie şi endocrinologie cu nursing comunitar, promovarea sănătăţii, sarcina patologică şi urgenţe obstetricale cu nursing comunitar, asistenţa medicală primară cu nursing comunitar, geriatrie cu nursing comunitar, managementul proiectelor de sănătate, sănătatea reproducerii, dermatovenerolgie cu nursing comunitar, maladiile infecţioase la copii cu nursing comunitar, otorinolaringologie cu nursing comunitar, îngrijiri paliative, parazitologie clinică, boli infecţioase cu nursing comunitar, boli metabolice cu nursing comunitar, sănătate mintală şi narcologie cu nursing comunitar, neurologie cu nursing comunitar, urgenţe medicale, igiena copiilor şi tinerilor, istoria medicinii, limba română cu terminologie medicală, violenţa în familie, sănătatea mediului, epidemiologie, urgenţe în sănătate publică, pedagogie, supravegherea şi controlul maladiilor netransmisibile, medicina ocupaţională.

II. Capacităţi:

1. Asigurarea educaţiei pentru sanatate şi promovarea modului sănătos de viaţă.
2. Comunicarea eficientă cu pacienţii, membrii familiei/aparţinătorii şi membrii echipei medico-sociale în diferite situaţii socio-profesionale în limba de stat şi unele din limbile străine.
3. Consilierea psihologică, socială şi medicală în diverse situaţii socio-profesionale.
4. Elaborarea, aplicarea şi evaluarea planului de ingrijire a pacienţilor cu afecţiuni terapeutice, chirurgicale, pediatrice, ginecologice, dermatovenerologice, infectocontagioase, otrinolaringologice, oftalmologice, neuro-psihice etc în cadrul AMC.
5. Monitorizarea indicilor vitali a pacientului conform vârstei, sexului şi patologiei manifestate.
6. Ingrijirea pacienţilor în funcţie de diagnostic medical şi de nursing în condiţii de AMC..
7. Asigurarea condiţiilor de confort şi siguranţă pentru pacienţi, membrii familiei/ aparţinătorii în cadrul AMC.
8. Supravegherea alimentaţiei şi hidratării pacientuluiîn cadrul AMC.
9. Pregătirea pacienţilor şi facilitarea seviciilor pentru investigaţii paraclinice de laborator şi instrumentale în cadrul AMC.
10. Administrarea tratamentului prin diferite căi şi metode în cadrul AMC.
11. Mobilizarea şi transportarea pacienţilor în cadrul AMC.
12. Acordarea asistenţei medicale de urgenţă la etapa prespitalicească.
13. Formarea şi instruirea elevilor, studenţilor şi cursanţilor în cadrul mentoratului profesional.

VII. INSTRUMENTE, UTILAJE ŞI MATERIALE:

În activitatea profesională va fi capabil să utilizeze, monitorize şi aplice:

I. Instrumente pentru:

1. efectuarea injecţiilor: intradermice, subcutanate, intramusculare şi intravenoase;
2. administrarea medicamentelor pe cale orală, inhalatorie, cutanată, nazală, rectală, vaginală;
3. îngrijirea escarelor, plăgilor trofice, piciorului diabetic, etc
4. amplasarea unei sonde (endovezicale sau de aspitaţie nazo-gastrică);
5. efectuarea diferitor tipuri de clistere;
6. măsurarea înălţimii fundului uterin şi circumferinţei abdomenului;

7. imobilizarea temporară a fracturii coloanei vertebrale, membrilor, etc;
8. aplicarea unei atele temporare sau a unui pansament ghipsat;
9. controlul hemoragiilor externe majore şi stabilizarea unui pacient ce sângerează;
10. asistarea unui suport de ventilaţie asistată;
11. incizia şi drenajul unui abces superficial;
12. efectuarea toracocentezei, paracentezei;
13. resuscitarea cardiopulmonară.

II. Utilaje şi aparate pentru:

1. deteminarea saturaţiei în sângele periferic (pulsoximetru);
2. înregistrarea unei electorcardiografii (electrocardiograf);
3. determinarea glicemiei, colesterolului prin metoda expres (glucometru, colesterolmetru);
4. determinarea temperaturii corporale (termometru);
5. determinarea tensiunii arteriale (tonometru, fonendoscop);
6. aplicarea ventilaţiei pe mască facială şi pe mască şi balon AMBU.

III. Materiale:

1. pentru prelucrarea escarelor;
2. pentru prelucrarea primară chirurgicală a plăgii;
3. pentru pansarea plăgii aseptice;
4. pentru pansarea plăgii purulente;
5. pentru deschiderea colecţiei purulente;
6. pentru puncţia pleurală;
7. pentru efectuarea toracocentezei, paracentezei;
8. pentru pansarea plăgii postoperatorii cu tuburi de drenaj;
9. pentru aplicarea tehnicilor de îngrijiri specifice pacientului cu colostomă, epicistostomă;
10. pentru aplicarea tehnicilor de îngrijiri specifice pacientului cu aparat ghipsat şi extensie scheletal.

VIII. TENDINŢE ŞI PREOCUPĂRI DE VIITOR:

1. Asumarea responsabilităţii pentru dezvoltare profesională, la toate nivelurile/etapele de creştere şi dezvoltare profesională.
2. Amplificarea eforturilor în actualizarea cunoştinţelor profesionale, în dezvoltarea abilităţilor sau dobândirea competenţelor pentru domeniile complementare profesiei.
3. Implicarea continuă în ridicarea standardelor de educaţie profesională şi aliniere la standardele internaţionale.
4. Promovarea imaginii pozitive şi a dezvoltării profesiei de asistent medical comunitar în contextul social.
5. Promovarea autoinstruirii şi educaţiei profesionale continue din perspectiva reformelor din sistemul sănătăţii.
6. Autoinstruirea şi educaţia profesională continuă în depăşirea provocărilor profesionale.

IX. COMPARAREA PROFILULUI OCUPAŢIONAL ELABORAT CU PROFILURI INTERNAŢIONALE

Profilul ocupaţional Specialitatea *Îngrijirea bolnavilor* calificarea *Asistent medical comunitar* este elaborat în baza recomandărilor ***documetelor internaţionale:***

- *Directiva UE de recunoaştere a calificării profesionale* (2013/55/ din 20.11.2013);
- *Ghidul EFN pentru implementarea articolului 31 al Directivei 2013/55/UE privind recunoaşterea calificărilor profesionale;*
- *Standard Ocupaţional ASISTENT MEDICAL COMUNITAR, Şcoala Naţională de Sănătate Publică Management şi Perfecţionare în Domeniul Sanitar (SNSPMPDS), Sectorul: Sănatate şi Asistenţă Socială Versiunea: 00, Data aprobării: 15 decembrie 2011,Data propusă pentru revizuire: 01 noiembrie 2015.*
- *Sectorul: Sănatate şi Asistenţă Socială:* sectorul: SANATATE, IGIENA,SERVICII SOCIALE Cod: SAN Denumire document electronic: SO SAN 17 Versiunea: Data elaborarii: 23.07.2008 Date de revizuire preconizata: (1 an de la data validarii), România;
- *Nursing and Midwifery Services. Strategic Directions* 211-2015. WHO/HRH/HPN/10.1. Geneva, WHO;
- *Health 2020 policy framework and strategy.* EUR/RC62/8. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe. Regional Commitete for Europe. Sixty-secong session. Malta, 10-13 september, 2012;
- *Cadru de calificare european – o coordonare a proceselor de la Bolognia, Kopenhaga şi Lisabona*: *Studiu de lungă durată.* Sursa: KOH (2001) 678 endg. din 21.11.2001;
- *Framework for Action on Interprofesional Education and Collaborative Practice.* Geneva, WHO, 2010;
- *Munich Declaration. Nurses and midwives: A Force for Health,* 2000, Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2000.